

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti 2.— Din, do 100 vrt 2.50 Din, večji inzerati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Veličastna manifestacija KDK v Subotici

Složen nastop vojvodinskih Srbov in Bunjevcev. — Ovacije Slovincem. — Pomembne izjave voditeljev KDK o akciji za koncentracijo.

Subotica, 30. aprila. Na včerajšnjem shodu KDK v Subotici, ki se ga je udeležilo nad 8000 ljudi, so prvič vojvodinski Srbi in Hrvati Bunjevci skupno manifestirali po prevratu za svoje pravice.

Na shodu je prvi govoril post. Pucelj, ki je sporočil pozdrave Slovincem. Priznal je razmere v Vojvodini z razmerami v Sloveniji in naglašal davčno preobremenjenost v obeh pokrajinah, kar je žal posledica dr. Koroščeve klerikalne politike, ki se je udeležila Vukičeviću hegemonističnemu režimu.

Burno pozdravljen je Sv. Pribičević, ki je v svojem govoru najprej nerazdružljivost KDK govoril nato o najetju inozemskega posojila in dejal o eventualnem vstopu KDK v vladno med drugim:

V listih se neprestano dan na dan piše, da se dela za koncentracijo in da se hoče razširiti sedanja vlada. Rečem, da to ni resnica, da so to novinarske izmišljotine. Mi bi nikdar ne vstopili v vladno, ki jo je treba razširiti, ker hočemo biti jedro vlade, ne pa krpa srbijanskih strank, ki nas hočejo vpreči, česar mi ne moremo. Ne morejo nas tega pripraviti, ker vemo, da si moremo samo z bojem priboriti pravice. KDK na čelu s St. Radičem in z menoj pozivam vse v ta boj. Ko so bila zadnja pogajanja za vstop v vladno, sva jaz in St. Radič predlagala vladno koncentracijo, da bi se rešila država, in smo postavili pogoje po dostojanstvu naše stranke. Zahtevali smo finančno ministrstvo in vsa druga gospodarska ministrstva. Tedaj so zavpili radikali in zlasti demokraci, da s svojimi pretiranimi zahtevami razbijamo koncentracijo. Sam g. Groj je dejal našim poslancem: »Zakaj to zahtevate? Kako morete zahtevati finančno ministrstvo, ko vodi sedanji minister pogajanja za posojilo?« Odgovoril sem: Ako se daje posojilo, se bo dalo Jugoslaviji in ne finančnemu ministru! (Živahno odobravanje.)

Vemo, da ste bili iznenadeni, ko je postal šef katoliške stranke minister policije. Današnjim srbijanskim strankam, ki ne predstavljajo nikogar, je bil dr. Korošec potreben kot Slovenec in katolik, da potrdi, kak raj vlada v Južni Srbiji, zaradi česar so ga tudi poslali tja. Ta gospod je v razgovoru z novinarji izjavil nekega dne, kako se v Južni Srbiji cedi mleko in med, da so tam parki, cvetje. ... In ako včasih tam bombe pokajo, ni to nič hudega, ker se godi to v njegovi odsotnosti. Tedaj smo videli, kakšno nevarnost predstavlja za

našo državo sedanja vlada.

Sv. Pribičević je v svojem govoru naglašal, da srbijanskim strankam ni na misel ne pride, da bi koga iz prečanskih krajev kandidirale v Srbiji, čeprav jim vsiljujejo svoje ljudi za zastopnike. Treba je, da se tudi Vojvodina, Slovenija in Bosna organizirajo v pokretu KDK, ki more edino zboljšati obupne razmere v državi. Tudi v Srbiji čakajo, da se ta pokret razširi, ker so se tudi tam naveličali beograjske cencarije. V Srbiji se prirerajo izvenstrankarski shodi, na katerih govorniki rohne proti gospodarskemu položaju v državi. Prišli so tudi že podatki v tem smislu predlogi v Narodni skupščini. Predstavniki srbijanskih strank so stvar prignali tako daleč, da je potrpljenja dovolj in da izgubljajo moralno podlago za sodelovanje z njimi. Treba je vedeti, da bje dvanajsta ura. Ne verujte nikomur, da delamo samo na to, da bi prišli v vladno. Ko bomo vstopili v vladno, se bo to med ljudstvom takoj poznalo. Ne bomo pa stopili v vladno, dokler ne dobimo zagotovila in garancije, da se bo obupne razmere v državi zboljšale.

Živahno pozdravljen je govoril tudi St. Radič, ki je razpravljaj najprej o manjšinskem vprašanju, naglašajoč, da se pri reševanju tega vprašanja ne sme zatajiti narodni značaj naše jugoslovske države. Kot vzrok, da je zahtevala KDK zase finančno ministrstvo, je navajal novi davčni zakon, ki je tak, da bodo kmetje morali prodajati zemljo, ako bodo hoteli plačevati davke. V nadaljnjih izjavah je napovedal za jesen nove volitve, na katerih bo KDK znatno narasla. V Vojvodini bi KDK dobila pri zadnjih volitvah 9 mandatov od 34, ako bi enotno nastopala, tako je pa dobila samo 3. Pri prihodnjih volitvah bo dobila 20 mandatov. Od 199 prečanskih mandatov bo dobila 150. Svoj govor je St. Radič zaključil z izjavo: Misel, ki sva jo s Sv. Pribičevićem gojila v mladosti, misel velike Jugoslavije, razvijamo sedaj dalje. Zato vzklíkamo: Živel selski narod! Živela nerazdeljiva in nepremagljiva Jugoslavija!

Po shodu se je vršil banket, ki se ga je udeležilo 500 oseb. Popoldne so si poslanci, ki so se udeležili shoda v večjem številu, ogledali mesto, zvečer pa se vrnil v Beograd. Na kolodvoru se je poslovila od njih z živahnimi ovacijami velika množica pristavšev KDK.

Vukičevićev režim je nevzdržen

Zatišje v Beogradu. — Bivši minister Popović ostro nastopil proti vladi. — Povratek notranjega ministra.

Beograd, 30. aprila. Ker Narodna skupščina danes ni zasedala, zato v Beogradu ni bilo važnejših dogodkov. Politični krogi so živahno komentirali včerajšnji shod KDK v Subotici ter splošno naglašajo krasen uspeh, ki ga smatrajo za tem pomembnejšega, ker se je shod vršil kljub strahoviti protagitaciji vladnih eksponentov ob velikanski udeležbi prebivalstva.

Veliko senzacijo je vzbudil tudi nastop bivšega ministra Velje Popovića, ki je bil nekaj časa desna roka g. Vukičevića. Govoril je na shodu v Paračini in je zelo ostro napadel vladno, češ, da je uvedla v državo sistem nasilja in nezakonitosti. Sedanja vladna koalicija je označil za nevzdržno in naglašal, da je skrajni čas, da pride na krmljo vlada, ki bo uredila pravno stanje v državi in

uvedla zopet red. Nastopil je proti številnim ministrstvom in naglašal, da bi bilo potrebno najprej izvesti redukcijo v vrhovni državni upravi.

G. Vukičević je danes toliko ozdravel, da je prišel dopoldne v svoj kabinet, kjer je konferiral s poedinimi ministri. Opoldne je bil sprejet v avdienci minister agrarne reforme doktor Vlada Andrić. Zvečer se vrne iz Južne Srbije notranji minister dr. Korošec.

Popoldne ima sejo finančni odbor, ki bo nadaljeval podrobno razpravo o uredbi delokroga komisije za določitev čistega katastrskega dohodka zemljišč. Sejo bodo imeli tudi nekateri drugi skupščinski odbori. Narodna skupščina se sestane jutri dopoldne ob 10.

Demokrati nezadovoljni z vlado

Beograd, 30. aprila. Včeraj se je vršila seja širšega odbora demokratske stranke. Razpravljalo se je o delavnem programu demokratske stranke. Seji je predsedoval Lj. Davidović, ki je naglašal, da je sklical sejo zaradi razprave predlogov posameznih organizacij o praktičnem programu demokratske stranke. Zagrebški delegat dr. Gavrančič je v imenu hrvatskih organizacij zahteval uveljavljanje raznih zakonov in zahtev hrvatskih gospodarskih krogov. Razen tega je zahteval izločitev Zagreba iz oblastne samouprave, pridružitve Medijimurja zagrebški oblasti, Krka, Kastavščine in Raba pa primorsko-kraški oblasti. Zahteval je tudi naj se dovolijo naknadni krediti za pravosodje na Hrvatskem, v Slavoniji in

Sremu, da bi bilo mogoče nastaviti večje število zvančnikov in služiteljev. Zahteval je tudi kredite za kmetijstvo in za zadrage ter končno, da naj bodo tudi prečanski kraji zastopani po svojih zastopnikih v ministrskem svetu, državnem svetu, glavni kontroli in v vseh gospodarskih ustanovah, ki so pod državnim nadzorstvom.

O teh predlogih in zahtevah se je razvila daljša razprava. Na koncu je govoril tudi Jovo Banajanić, ki je zahteval, naj demokratski poslanci in ministri posvečajo več skrbi potrebam Hrvatske, Dalmacije in Srema. Obširne predloge je predložila tudi novosaadska organizacija. Zahteve prečanskih organizacij demokratske stranke se tolmajoče v političnih krogih kot izraz nezadovoljstva v demokratskih vrstah nad sedanjim režimom

Desničarska zmaga v Franciji

Včerašnje ožje volitve pomenijo popolno zmago desničarskih strank. — Levica je znatno oslabiljena, komunisti pa so popolnoma poraženi. — Spremenjena slika nove zbornice.

Pariz, 30. aprila. Včeraj so se vršile v Franciji ožje volitve. Po dosedanjih poročilih so volitve potekle mirno, izvenredno v Parizu, kjer je prišlo v petnajstih okrajih do spopadov med komunisti in desničarji. Dva policaja sta bila pri spopadih težko ranjena, v V Lillu je prišlo do izgrediv med socialisti in narodnimi socialisti, radi česar je policija aretirala 10 oseb. Drugih večjih izgrediv pa ni bilo, dasiravno so komunisti napovedovali krvav obračun s svojimi nasprotniki.

Izid volitev je zelo značilen in ga smatrajo desničarji za svojo popolno zmago. Iz volilnih rezultatov je razvidno, da so komunisti na celi črti nazadovali in da je njihova parlamentarna delegacija zelo okrnjena. Socialisti so v glavnem ohranili svojo moč, dočim so desničarske skupine znatno napredovale. Desničarski tisk naglašja, da je boljševizem doživel pri včerašnjih volitvah v Franciji popoln polom. Levičarski listi povdajajo v komentarjih, da so podlegle vse ekstremistične stranke. Najhuši poraz so doživeli po splošni sodbi komunisti. Izid volitev znači reakcijo na volitve 1924, ko je komunizem opasno dvignil glavo. Socialisti, ki so pričakovali večje uspehe, naglašajo, da izid volitev ni izraz volje naroda in da gredo socialisti neustrašeno v borbo za bodoče uspehe. Zbornica 1928 je zbornica desnice, ki ji napoveduje levica najostrejšo borbo. Komunistični listi skušajo prikriti poraz pri volitvah s podvojen borbenostjo in pišejo, da nudi izid volitev najboljšo garancijo za bodočnost komunistične stranke v Franciji.

Danes zjutraj ob 4.30 je notranje ministrstvo objavilo o rezultatih včerašnjih volitev sledeči komunikacije:

Rezultat volitev v 611 okrožjih (iz 1

okrožja rezultati še niso znani) je bil sledeči: konservativna stranka 15 (leta 1924 je dobila 11 mandatov), desničarski republikanci 145 (128), levičarski republikanci 106 (85), neodvisni radikali 55 (48), socialni radikali 123 (135), socialni republikanci 47 (48), socialisti 101 (102), komunisti 14 (27), socialistični komunisti 2 (—), avtonomisti 3 (—).

Nekoliko drugačne rezultate objavlja ob 6. zjutraj »Agence Havas«, po katerih so dobili: konservativci 9, desničarski republikanci 169, levičarski republikanci 95, neodvisni radikali 60, socialni radikali 115, socialistični republikanci 44, socialisti 112, komunisti 14, socialistični komunisti 2.

Iz prejšnje zbornice je ponovno izvoljenih 303 poslancev, novoizvoljenih pa je 347. Izgube in pridobitve strank so sledeče:

Konservativci: dobili 2, izgubili 4, (—); desničarski republikanci: + 67, — 26, (+41); levičarski republikanci: + 31, — 21, (+ 10); neodvisni radikali: + 19, — 17, (+ 2); socialni radikali: + 26, — 46, (— 20); socialni republikanci: + 15, — 17, (— 2); socialisti: + 27, — 27, (—); komunisti: + 5, — 16, (— 11).

Nova zbornica bo nudila dokaj spremenjeno sliko. Manikalo bo mnogo odličnih politikov, ki so zavzemali doslej važna mesta v francoskem političnem življenju. Tako niso bili več izvoljeni med drugimi Poisson, Renaudel, Walland-Couturier, Horec, Auriert in Leo Blum. Decimirane so zlasti vrste socialističnih politikov, ki privedejo v zbornico celo vrsto novih ljudi. Najmočnejši bo desničarski blok, dočim je levičarski znatno oslabilen. Komunistična delegacija predstavlja brezpomembno skupino, ki je potisnjena popolnoma v ozadje.

Konflikt med Anglijo in Egiptom

Angleška vlada proti zakonu, po katerem bi angleške oblasti v Egiptu ne mogle preprečevati demonstracij. — Konflikt se utesne izpremeniti v oborožen spopad.

Kairo, 30. aprila. Egiptovska vlada je nedavno predložila parlamentu načrt zakona o zborovanjih. Ker ta zakon odvzame policiji skoraj vso nadzorovalno oblast, se je angleška vlada sprejetju tega zakona protivila, ker bi s tem izgubila možnost, da prepreči protiangleške demonstracije, ki jih vzpirajo egiptovski nacionalisti. Včeraj je angleški upravnik v Kairu posetil egiptovskega ministrskega predsednika ter mu sporočil, da zahteva angleška vlada, naj ta zakon takoj umakne. Če tega ne stori bo angleška vlada zasegla vse carine, ki tvorijo glavni dohodek egiptovske samouprave.

ve. Ze včeraj zvečer se je sestala egiptovska vada k seji na kateri je razpravljala o tej zahtevi. Po dolgotrajnih posvetovanjih je sklenila, da zaenkrat odgodi razpravo o tem zakonskem načrtu v parlamentu, ni pa ugodila zahtevi angleške vlade, da ga popolnoma umakne.

Po vesteh iz Malte so dobile tam stacionirane angleške vojne ladje včeraj zvečer povelje, naj odplujejo v egiptovske vode ker se angleška vlada očividno boji velikih protiangleških nemirov, ker izziva angleška zahteva med nacionalisti vedno večje ogorčenje.

Potresni sunki se ponavljajo

Atene, 30. aprila. Potresni sunki se vedno ponavljajo, vendar pa so znatno slabjši, kakor so bili zadnje dni V Korintu preiskujejo vojaški oddelki razvaline ter so izkopali številne žrtve zadnje katastrofe. Pri reševalni akciji se je več vojakov smrtno onesrečilo, več pa jih je bilo ranjenih V kleti nke hiše so našli tri otroke, ki so po čudnem naključju ostali živi, dasi se je hiša podrla do tal. Ležali so v sodu in so bili tako sestradani, da niso mogli vstati. Prepeljali so jih takoj v bolnico, ker so si kmalu opomogli. Med prebivalstvom vlada še vedno velika panika in strah pred nadaljnjimi katastrofami.

TEŽKA AVTOMOBILSKA NESREČA

Pariz, 30. aprila. V bližini mesta Albi se je včeraj zgodila težka avtomobilska nesreča. Avtomobil, v katerem se je vozilo šest oseb, je na ovinku padel v več metrov globok prepad, kjer se je popolnoma razbil. Tri ženske so obležale mrtve, lastnik avtomobila in sofer pa sta bila težko ranjena.

NOBILOVE PRIPRAVE

Oslo, 30. aprila. Italijanski polarni parnik »Cita di Milano«, ki bo spremljal generala Nobila pri njegovem polarnem poletu, je danes odplul na Spitzberge, kjer bo čaka prihoda Nobilovega zrakoplova »Italia« Zrakoplov je že pripravljen za start in čaka samo še na ugodna vremenska poročila.

Junaki „Bremena“ v Newyorku

Newyork, 30. aprila. Nemški letalci, ki so s letalom »Bremen« preleteli ocean, so se včeraj pripeljali v Newyork, kjer jim je bil prirejen svečan sprejem. Pri sprejemu je sodelovalo nad 10.000 otrok. Vse mesto je bilo v zastavah. Na ulicah je Rdeči križ organiziral deset reševalnih postaj, ker je bila tako velika gneča, da so več otrok pohodili. Rizza Carlton hotel, kjer so letalci nastanjeni, stalno oblega ogromna množica. Policija ima mnogo posla, da odganja prevnete častilce in oboževalce letalcev, ki bi sicer ne mogli niti spati. Jutri odpotujejo letalci v Washington, kjer bodo sprejeti pri predsedniku in odlikovani z najvišjim ameriškim odlikovanjem, križcem za izredne letalske zaslugе.

ZMAGA KDK V MILNI

Split, 30. aprila. Včeraj so se vršile občinske volitve v občini Milna na Braču, ki ima milijonske legate in je zato predmet največjega zanimanja vseh strank. Pri volitvah je dosegla KDK sijajne uspehe. Dobila je 426 glasov in 12 mandatov, tako da ima v občinskem odboru večino. Zemljoradniki pa so dobili 134 glasov in 5 mandatov, radikali pa so ostali z 52 glasovi in 1 mandatom v brezpomembni manjšini.

BRIAND OKREVAL

Pariz, 30. aprila. Zdravstveno stanje zunanjega ministra Brianda se rapidno boljša. Zdravniki upajo, da bo že v par dneh lahko zapustil posteljo.

Iz ljubljanske kronike

Utopljenka v Ljubljani. — Pomlad v znamenju samomorov.

Ljubljana, 30. aprila.

Včeraj okoli 9. se je vračal delavec Andrej Bitenc iz Kašlja proti domu. Med potjo je pogledal v Ljubljano in nenadoma je opazil, da leži v vodi neko truplo. Ljubljana je namreč zadnje dni nekoliko padla in tako se je videla truplo na dnu struge. Bitenc je takoj odšel v Vevče in prijavil zadevo orožnikom v Vevčah. K Ljubljani sta takoj odšla orožniška narednika Bahr in Drofenik. Truplo so nato potegnili iz vode. Bilo je truplo neke mlade, okoli 18. let stare mladenke. Vsi sledovi so kazali, da je ležalo najmanj tri tedne v vodi. Truplo je že razpadalo. Mladenka, ki je srednje, močne postave, je bila oblečena v temnomodro križasto obleko, ki je bila od vode že močno razjedena. Bila je tudi bosa. Truplo se je za lase in roke ujelo med korenine. Ko so orožniki ugotovili, da ni nobenega znaka nasilne smrti in da je mladenka najbrž izvršila samomor, dasi tudi nesreča ni izključena, so odredili, da se truplo prepelje v mrtvašnico v D. M. v Polju.

Identitete nesrečne utopljenke dosedaj se niso ugotovili, zdi se pa, da gre za služkinjo Frančiško Bizjak, ki je bila zaposlena pri mesarju Franu Novljanu na Poljanski cesti. Bizjakova je odšla od Novljan na velikonočno soboto in se ni več vrnila. Odšla je v modri križasti obleki in copatah in se torej opis utopljenke, ki so jo potegnili iz Ljubljane, ulema s pokrešano Frančiško Bizjak. Novljan je tudi izjavil, da je bila mladenka zadnje čase pred odhodom zelo potrtja, a to ni izključeno, da je samomor izvršila v stanju duševne depresije.

Pomlad je sezona samomorilcev in samomorilnih kandidatov. Zadnje čase ne mine skoraj dan, da ne bi bil prijavljen ali za beležen kak samomor ali samomorilni poizkus. Tudi včeraj sta se dva samomorilna kandidata naveličala življenja in se skušala preseliti v večnost. Tako se je pripetilo en poskušen samomor v Vodmatu. Jedva 20 letna mladenka Vika je včeraj popoldne v obupu pila hipermangan. Domači so jo našli v obupnih bolečinah, na kar so obvestili rešilno postajo. Viko so takoj prepeljali v bolnico, kjer so ji izprali želodec in jo rešili gotove smrti. Kaj je gnalo mladenko v smrt, ni znano. Najbrž gre za nesrečno ljubezen. Vika je napisala dve vizitki s katerimi se poslavljala od svojih roditeljev. Na vizitkah je med drugim navedla, naj ne izprašujejo po vzroku njene smrti, da zanjo ni bilo drugega izhoda in da pač siromak ne sme misliti na ljubezen.

V policijskem zaporu si je včeraj skušal končati življenje Friderik T. Mož je bil aretiran, ker je v pijanosti razsajal in grozil neki natakari, da jo ubije. Popoldne se je v zaporu v duševni depresiji hotel obesiti. V zadnjem hipu so ga rešili.

Avtomobilska razstava v Zagrebu

Zagreb, 29. aprila. Danes se je otvorila brez posebnih svečanosti spomladanska razstava avtomobilov, poljedelskih strojev in radio-aparatur v prostorih Zagrebskega zbora. Obenem je bila otvorjena tudi razstava male in hišne obrti.

Umor v ženskem samostanu

Bordeaux, 29. aprila. V San Sebastiani izhajajoči list »Voz de Guipuzcoa« poroča: Nune samostana v Valadolidu so umorile, da preprečijo gotova razkritja, češko častnika, ki je nato znozel in ustrelil štiri nune. Španski list je bil zaradi tega razkritja ustavljen za tri dni ter kaznovan z veliko globo.

Borzna poročila.

LJUBJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.88 — 22.94 (22.91), Berlin 13.5775 — 13.6075 (13.5925), Bruselj 0 — 7.9416, Budimpešta 9.91 — 9.94 (9.925), Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.9795 — 8.0095 (7.9945), London 276.97 — 277.77 (277.37), Newyork 56.72 — 56.92 (56.82), Praga 168.04 — 168.94 (168.44), Pariz 0 — 223.67, Milan 298.25 — 300.25 (299.25).

Effekti: Investicijsko 90.5 den., Agrarne 58 den., Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 126 den., Kreditni zavod 157 — 175 Vevče 135 den., Ruše 265 — 280, Kranjska industrijska 305 den., Stavbna 56 den., Šešir 110 den., Praštediona 807.5 den.

Lesni trg: Tendence čvrsta. Zaključenih je bilo 5 vagonov tramov merkantilnih, monte, fco vag. nakl. post. po 215.

Deželni pridelki: Tendence čvrsta. Zaključkov ni bilo. Cene pšenici, turščici in moki so se ponovno dvignile.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: Beograd 9.13125, London 25.32375, Newyork 518.92, Pariz 20.42, Milan 27.35, Berlin 124.08, Praga 15.375.

Slovenija pozdravlja češkoslov. železničarje

Navdušen sprejem na vseh kolodvorih. — Prihod v Ljubljano. — Banket v Kazini. — Izlet na Bled.

Kakor zastopnike praeškega občinskega sveta, tako je Slovenija tudi včeraj navdušeno sprejela 96 članov združenja češkoslov. železničarjev s srednješkolsko izobrazbo, ki so prispeli k nam, da vrnejo našim železničarjem lanski obisk. Že sprejem v Mariboru in v Celju je dokazal, da so nam tudi železničarji bratskega češkoslov. vaskega naroda dobrodošli in mili gostje in da bo naša javnost tudi njim dokazala, da je poglavalna bratska ljubzen v naših srcih globoke korenine. Na kolodvoru v Mariboru je pozdravil Slovence zastopnik češkoslov. železničarstva prometnega ministrstva g. Nedošinski, ki zelo dobro obvlada slovenščino. Za pozdrave se je zahvalil ing. dr. Fatur, ki se je gostom toplo zahvalil za lanski sprejem jugoslov. železničarjev na Češkem. V imenu občinskega odbora je pozdravil mile goste dr. Vebler, v imenu mestne občine magistratni svetnik dr. Rodšek, v imenu JČL pa svetnik Knop. Poleg tega sta jih pozdravila še zastopnik Sokola in predsednik društva strojevodij. Za pozdrave se je zahvalil predsednik Zveze češkoslov. železničarjev in uradnikov Bedřich Novak. Po oficijelnem sprejemu so odšli gostje med gostim špalirjem domačinov v Grajsko klet, kjer so jim priredili mariborski železničarji obed. Med obedom so zapeli češki pevci več narodnih pesmi. Osvoboditelju Maribora gen. Maistru so priredili po obedu priručne ovacije.

Tudi na kolodvoru v Celju je bil sprejem zelo priručen. V imenu občine je pozdravil drage goste župan dr. Goričan, v imenu Sokola dr. Hrašovec, v imenu železničarjev pa postojanačelnik g. Jakhel. Za pozdrave sta se zahvalila zastopnik češkoslov. železničarstva prometnega ministrstva Nedošinski in predsednik društva Novak.

Vsi kolodvorji od Maribora do Ljubljane so bili okrašeni s cvetjem in zastavami. Povsod je bila zbrana množica občinstva prijetela navdušene ovacije.

Ob 19.46 so prispeli češkoslov. železničarji v Ljubljano, kjer jih je pričakovala na glavnem kolodvoru velika množica železničarjev in občinstva. V imenu ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani jih je sprejel in pozdravil direktor ing. Knežević. Železničarska godba je zaigrala češkoslov. in jugoslov. državno himno, na kar so pozdravili mile goste v imenu mestne občine oblastni poslanec in občinski svetnik g. Tavčar, konzul češkoslov. republike dr. Resl v imenu UJNZB podpredsednik Župan, v imenu društva strojevodij g. Dežman, v imenu UŽB pa nadzornik Cernigoi. Za pozdrave se je zahvalil ravnatelj češkoslov. železnic g. Nedošinski, ki je naglašal, da so vsi udeleženci ekskurzije prijetno iznenadeni, ker tako priručnega in navdušenega sprejema niso

pričakovali. Po sprejemu na kolodvoru so odšli gostje v spremstvu naših železničarjev in množice občinstva v povorki skozi mesto v Kazino. Ob 21. se je vršil v veliki dvorani Kazine svečan banket, katerega so se udeležili direktor ing. Knežević, vladni svetnik Mencinger kot zastopnik velikega župana, češkoslov. konzul dr. Resl, zastopnik mestne občine g. Tavčar, zastopnik JČL, Lige, Češke obce ter raznih drugih železničarskih in drugih organizacij. Prvi je pozdravil goste direktor ing. Knežević, ki je naglašal velik pomen takih ekskurzij za kulturo, zlasti pa za gospodarsko zblizanje med obema državama. Za pozdrave predstavnikov naših železničarjev se je zahvalil zastopnik češkoslov. železničarstva prometnega ministrstva g. Nedošinski. V imenu velikega župana je izrekel gostom priručno dobrodošlico vladni svetnik g. Mencinger. Krasen, v srce segajoč nagovor je imel zastopnik mestne občine g. Tavčar, ki je naglašal, da formalnega koridorja med obema državama sicer nismo dobili, pač pa imamo koridor src in bratske ljubzni, ki nudi najboljšo jamstvo, da bosta oba naroda sedela na boljše bodočnost. V stari Avstriji smo bili Slovani destruktivni element, v svobodnih državah smo pa konstruktivni. Frenetičen aplavz in nepopisno navdušenje je zavladalo v dvorani, ko je g. Tavčar izjavil, naj se gostje na vožnji po Jadranu zavedajo, da naš sinji Jadran ni samo jugoslov. marveč tudi češkoslov. In če je to morje naša skupna last, ga moramo tudi z združenimi močmi braniti pred sovražnikom.

Izrečenih je bilo še več dobrodošlic in napitnic in Cehl so se po svojih voditeljih priručno zahvaljevali za spontane izraze bratske ljubzni in vzajemnosti. Predsednik društva češkoslov. železničarjev in uradnikov g. Novak je izročil zastopniku združenja naših železničarjev uradnikov v kaseti krasen srebrni venec kot simbol tesnih vezi, ki spajajo železničarje obeh držav v skupnem prizadevanju, da sen čim prej ustanovi velika organizacija železničarjev uradnikov slovanskih držav. Priručnih je pokazala, da so nam predstavniki bratskega češkoslov. naroda vedno dobrodošli in da imajo Slovenci zveste prijatelje, ki jim bodo stali v sreči in nesreči ob strani.

NA BLEDO.

— Bled, 30. aprila. Češkoslov. železničarji, ki so včeraj dospeli v Ljubljano, so danes dopoldne v spremstvu ljubljanskih železničarjev odpotovali na Bled, kjer so si dopoldne ogledali okolico in napravili tudi izlet na blejski otok. Opoldne jim je bil prirejen v hotelu »Triglav« banket. Vreme je bilo zjutraj lepo, proti popoldnev pa je pričelo deževati. S popoldanskim vlakom so se izletniki vrnili v Ljubljano.

Čer justifikacije so jima javili, da je ministrstvo pravde potrdilo smrtno obsodbo. Pričakovala sta pomilostitev in sta bila zelo razočarana. Marija je zajokala, Jovan je pa vzdihnil: Naj bo! Saj sem to tudi zaslužil. Ko je bil v celici sam, se je bridko razjokal. Marija je pa samo tiho ječala. Ob treh je stopil orožnik v celico in rekel: Pripravite se, čas je že, da gremo! Oba na smrt obsojena sta zrla topo predse. Sedla sta v voz in odpeljali so ju na kraj, kjer je bila izkopana jama. Okoli se je nabrala ogromna množica radovednega ljudstva. Ob jami se je Jovan s silo vzdrl jaka in je bil ves blede ter se je tresel po vsem telesu. Mirno je pustil, da so ga privezali na kolec ob jami. Na svečeničova vprašanja je odgovarjal kratko in je ponavljal, da se kesa. Marija je bila že napol onemneščena in se je branila, ko so ji zvezali roke. Ječala je: Kaj sem dočkala, nesrečnica! Potem se je pomirila. Orožniki so se postavili v vrsto po štiri, je Jovan pozelenel, toda bil je popolnoma miren, Marija je pa postala nemirna in se skušala osvoboditi. Hotela je še nekaj reči, glas ji je pa zamrl v grlu. Na povelje streljaj!! so orožniki sprožili in iz prs obeh zločincev je brizgnila kri. Bila sta pa še živa in poveljnik je zapovedal še enkrat streljaj! Zdravnik je ugotovil smrt obeh ustreljenih. Ljudstvo, ki je prisostvovalo izvršitvi smrtnih obsodb, je ostalo popolnoma mirno. Marijina hči in sin sta mirno in hladnokrvno gledala, kako je bila ustreljena njuna mati.

Pred dnevi so javili občinskemu beležniku v Klariji, da so neznani razbojnik napadli in umorili seljaka Svetožara Krtića in njegovo ženo Milko. Občinski beležnik je takoj odšel z orožniki na kraj zločina. V spalnici seljaka Krtića se jima je nudi strašen prizor. Na postelji je ležal 70letni stari Krtić z osmimi velikimi ranami na prsih. Kraj njega je ležala njegova žena 64letna Milka. Imela je dve globoki rani na prsih. Postelja je bila popolnoma razmetana in omare s silo odprte. Zločinci so iskali denar, ker je kmet dan preje prodal žito za 5 tisoč Din. Denarja ni bilo več v sobi in so ga zločinci odnesli. Zdravnik je pregledal trupli in ugotovil, da sta bila stari in starka umorjena kmalu po polnoči. Policija je aretirala nekega moškega, ki je prišel tudi prvi javiti strašen zločin in čigar imena policija še neče izdati. Policija je dobila dokaze, da je ta v zvezi z zločinci ali pa je morda sam umoril seljaka in njegovo ženo. Osumljenec je tudi v sorodu z umorjenim starem in je edini njegov naslednik. Izjavil je, da je vstopil okoli 3 ure v hišo umorjenega seljaka, da bi ga prebudil. Zločin je pa prijavil šele tri ure kasneje. Ko so preiskali njegovo stanovanje, so našli okrvavljene blazine. Osumljenec je dejal, da so jih ponesnažili otroci.

Pred meseci se je vršila v selu Bogojevu pri Somboru kmetska svatba, ki je zelo žalostno končala. Bilo je kmalu po občinskih volitvah. Bogati kmet Farkas se je oženil s hčerko Jožeta Horvata. Povabljenih je bilo veliko število gostov in med temi tudi Emerik Görög in njegov sin. Pozneje je prišel še Jožef Kaloci. Görög je včlanjen v radikalni stranki in to mu je Koloci vedno očital. Tudi med svatbo ga je napadel in mu očital, da je radikal. Ker mu je tudi grozil, da je moral gospodar ne prestanto miriti razburjena gosta. Po večerji je odšel Görög s svojo ženo in sinom v nevestino hišo k plesu. Kaloci jim je sledil in se je začel zopet prepirati z Görögem. Ko se je ta pozno v noč vrnil domov s svojim sinom, ga je med potjo napadel Kaloci z nožem. Zabol je sina v trebuh in zadal tudi težke rane očetu. Sin je obležal na mestu mrtve, oče je pa ležal več mesecev v bolnici in sedaj šepa na eno nogo. Po zločinu je Kaloci pobegnil, orožniki so ga pa naslednji dan prišli. Sedaj se vrši razprava proti napadalcu, ki se zagovarja, da je napadel v silobranu.

★

V soboto so pokopali oba ponesrečena letalca, kapetana Petrovića in narednika Jandrića v Novem Sadu. Krsti so blagoslovili v pravoslavni cerkvi in ju nato odpeljali na pokopališče. Pogrebu je prisostvovala ogromna množica občinstva. Pred cerkvijo se je od ponesrečenec poslovlil z lepim govorom major Živković, slavec oba junaka zračnih višin. Na balkonu mestne občine je govoril v imenu centrale Aerokluba v Beogradu Sava Mikić. Krsto kapetana Petrovića so peljali na lafeti. V sprejmu so stopali vojski z blagoslovljenim kruhom in venci. Častnik je nosil številna odlikovanja ponesrečenega kapetana. Za krsto so stopali vsi zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Tik za krsto so šli sorodniki. Vojaška godba je svirala žalostinke. Krsto narednika Jandrića so pokopali, krsto kapetana Petrovića so pa odpeljali z avtom na kolodvor. Petrovića položijo v grobnico v Zagrebu. Med pogrebom so krožila nad mestom številna letala.

Policijska patrulja je zasačila nekega Antona Fimuša, trgovskega pomočnika, ko je streljal blizu Zagreba v neki šumi. Policija ga je aretirala in ugotovila, da je trgovski pomočnik streljal z vojaškim samokresom. Ko so ga zaslišali, je izjavil, da je dobil pištolo od neke Franke Bernar, ki ji je posodil 150 Din. Policija je poiskala mladenko in jo aretirala. Potrdila je izjavo svojega bratranca Fimuša in je izpovedala, da je samokres ukradla nekemu poročniku, ko je prenočila pri njem. Policija je zaslišala tudi poročnika, ki je izjavil, da je neko noč pripeljal v svoje stanovanje in je šele tri dni kasneje ugotovil, da mu je izmaknila samokres. Ker pa tega ni mogel dokazati, je ni prijavil policiji. Proti nepošteni Franki je vložila ovadbo tudi neka Marija Miletić, ki ji je dekle odneslo 400 Din.

Sport

7.66 – interesanten kolicnik

Včerajšnja tekma med Slovanom in Primorjem, ki je končala sicer z zmago Primorja v razmerju 3 : 0, še vedno ni prinesla odločitve v podsaveznem prvenstvu, odnosno v prvenstvu ljubljanskega okrožja. Tako Ilirija kakor Primorje imata dosedaj enako število točk, pa tudi razlika golov je ista. Kolicnik, ki sta ga dosegla Ilirija in Primorje, znaša 7.66. To je prvi slučaj v našem nogometu, da prvaka niso odločili točke, niti razlika golov. V sportu so taki slučaji redki in v Jugoslaviji menda v nobenem podsaveznem prvenstvu dosedaj še ni bilo slučajev primera. Vprašanje okrožnega prvenstva LNP za ljubljansko oblast torej še ni rešeno. Rešila ga bo ponovna tekma med Ilirijo in Primorjem, kar je popolnoma na mestu, kajti po pravici rečeno nobeno obeh ljubljanskih vodilnih moštvo po dosedanjih tekmah ni pokazalo, da je vredno naslova prvaka. Ilirija je v zadnjih dveh tekmah absolutno zatajila, dočim je Primorje, ki je baš v tekmi proti Iliriji napravilo ugoden vtis, včeraj proti Slovanu iznenadilo. Ni bilo baš slabo, pač pa ni moglo razviti nobene igre in izostala je tudi vsa precizna kombinacija, ki smo je vajeni od njega. Na drugi strani je res, da je Slovan igral nenavadno žilavo in odpornu in je morda odigral eno svojih najboljših tekem tekmo zadnjih treh let. Dasi Slovanovega finala ne moremo odobravati, je prav, da bo ponovna tekma med Ilirijo in Primorjem odločila, kdo je vrednejši naslova okrožnega ali pa celo podsaveznega prvaka.

Se nekatere komentarje: Ko je nedavno sodil g. Vodišek v Zagrebu neko prvenstveno tekmo, so zagrebški listi pisali, da naj rade ostane doma. Nočemo zagovarjati g. Vodiška. Morda je imel slab dan in je res sodil slabo. Toda kar so pisali zagrebški listi o Vodišku, isto lahko mi rečemo za včerašnjega sodnika g. Vučetića. Za tega bi bilo tudi boljše, da bi ostal doma. Sodil je naravnost nemogoče in škodljivo obema strankama, reči pa moramo, da je bil proti Slovanu mnogo rigoroznejši. Čemu ni

priznal tretjega krasnega gola, ki ga je zabil Erman, nam ni znano. Istotako je padel tretji, odnosno četrti gol iz off sida. Sodnik pa je napravil še mnogo drugih in težkih napak in reči moramo, da imamo tudi v Ljubljani takih sodnikov dovolj!

Beleznica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 30. aprila 1928; katoličani: Katarina; pravoslavni: 17. aprila, Samorad.

Jutri: Torek, 1. maj 1928; katoličani: Filip in Jakob; pravoslavni: 18. aprila, Ziga.

Današnje prireditve.

Drama: Kriza.

Opera: Misel (gostovanje trupe Wege-

ner).

Kino Matica: Dagfin.

Kino Ideal: Eden proti vsem.

Dežurne lekarne.

Danes: Bohinc na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

Zasluge dr. Korošca v pravi luči

Pravijo, da ljudje, ki so hvale vredni, ne potrebujejo hvale. Dr. Korošec potrebuje vsakrako mnogo hvale, ker bi si jo je drugače ne pustil peti v »Slovenec«. Potrebuje jo za varanje ljudskih množic v njihovem spoznanju, da se razmere v naši državi niso izboljšale, pač pa poslabšale, od kar sodeluje SLS v vladi. Dr. Korošec je odgovoren za politiko klerikalne stranke, ki služi srbijskemu hegemonizmu, in zato mu je treba peti hvalo z izmišljenimi trditvami, da bi se njegova odgovornost za obstoječe razmere in za škodljivo klerikalno politiko zmanjšala v obeh ljudeh.

Prav nič ne zamerimo dr. Korošču, če se pusti hvalliti, ker je hvale vsakrako zelo, zelo potreben. Toda način, kakor mu jo poje včerašnji »Slovenec« v svojem uvodniku, je tako smešen in tako malo preračunan na zdravo razsodnost ljudi, da ni mogoče iti molke mimo njega. Klerikalno glasilo poje dr. Korošču hvalo na način, kakor da bi bili Slovenci sami tepci, ki ne znajo presoditi, kaj je črno in belo, čeprav umerja svojo pisavo po miselnosti pristašev SLS, vendar pa moramo njegovo pisavo smatrati za žaljenje zdrave pameti slovenskega ljudstva.

Kadarkoli je prevzel državno krmilo dr. Korošec, pravi »Slovenec«, so ga čakala velika dela. Kakor bi hotela usoda čakati, da izroči izvršitev najtežjih del njegovim rokam.

Mi sicer ne vemo, da bi imel dr. Korošec kdaj državno krmilo v svojih rokah, vemo pa, da so ga vedno čakala velika dela, ki pa so ostala neizvršena. Če pa je imel dr. Korošec in če ima tudi sedaj državno krmilo v svojih rokah, moramo samo reči, da suče to krmilo zelo nespretno, kar dokazujejo obupne gospodarske in socialne razmere same dovolj jasno. Sicer pa nas veseli, da pripisuje »Slovenec« dr. Korošču vso odgovornost za »državno krmilo«.

Kako dokazuje »Slovenec«, da je dr. Korošec izvršil velika dela, ki so ga čakala, kadar je prevzel »državno krmilo« v svoje roke? Bil je minister prehrane v času, ko so bile ljudske mase najbolj lačne, »pa je slo«, pravi »Slovenec«. Kako »je slo«, vemo prav dobro vsi.

In ko dr. Korošec ni bil več član vlade, je »ogromna večina parlamenta« bila edina v tem, da je samo on v stanu premagati težave, ki so bile stalen povod nasprotij med večinskimi strankami glede dela notranjega ministra. Odkar je dr. Korošec notranji minister, trdi klerikalno glasilo, »ni več sistema glavnice in v zaporih so nastopile redne razmere, kakršne zahteva Slovekoljubje in moderna kazen-ska in upravna veda«. Ali naj omenjamo pri tem dr. Koroščeve prepovedi proslav 1. maja, ali so morebiti v Beogradu že dobili novo moderno jetnišnico namesto sedanje, premajhne in prenatrpane glavnice?

veda ne morem. Če bi bil zadržan, te pravčasno obvestim.

Segla sva si v roke in se poslovala. Na Waterlooškem kolodvoru sem še enkrat videl vojvodo, ki je nadel izvoščka in se odpeljal. Bil sem trdno prepričan, da me on ni videl.

Ob določeni uri sem prišel k agentu v Adamovi ulici.

Takoj me je predstavil mlademu gospodu, ki se mi je zdel na prvi pogled znan.

— Gotovo se me več ne spominjate, je dejal. Ko ste bili v zadnjem semestru na edinbuški univerzi, sem se jaz vpisal in prvič sva se srečala v kavarni Royal. Neki longin iz Avstralije me je v kavarni napadel in vi ste ga pošteno premikastili. Perkins je moje ime — morda se spominjate?

Spomnil sem se, da sem imel nekoč konflikt z nekim Avstralcem v kavarni Royal in takoj sem porabil to priliko, da prodam svojo prakso.

— Zelo me veseli, da sva se zopet srečala. Ali ste se že informirali o podrobnostih in pogojih, pod katerimi sem pripravljen odstopiti vam svojo prakso?

— Da, vse je v redu.

— Moja praksa je nedvomno vredna toliko, kolikor zahtevam za njo. Okolica seveda ni posebno aristokratska in opozoriti vas moram, da bodo vaši pacienti večinoma siromašni ljudje.

— Vem, je dejal Perkins Sredstva mi žal ne dopuščajo, da bi reflektiral

Pisane zgodbe iz naših krajev

Kako je bila ustreljena prva ženska v Srbiji. — Strašen zločin v Vojvodini. — Krvava svatba pred sodiščem. — Pogreb ponesrečenih letalcev. — Poročniku ukradla samokres.

Marija, vdova Marina Laudarovića, in njen zet Jovan Stojković sta bila obsojena na smrt in sta bila v soboto v Negotinu ustreljena. Jovan Stojković se je l. 1926. oženil z Marijino hčerko, vnukinjo imovitega Dimitrija Džetića. Temu je umrla žena in odločil se je, da se oženi drugič, ker je rabil gospodinj. Njegova hči se je na vse načine prizadevala, da bi ga od tega načrta odvrgla, stari se pa ni dal pregovoriti. V dogovoru s svojim zetom je sklenila, da bo s silo preprečila starčevu ženitev. Meseca marca je Dimitrije oral nivo daleč od vasi, 28. marca ni prišel domov, kakor običajno, ker se je zakasnil in je zaspal kar v majhni kolibi na njivi. Zločinska hči in zet sta izrabila to priliko in sta pohitela na njivo. Našla sta starca v kolibi. Jovan ga je udaril s sekuro po glavi in ker je stari obup-

no kričal, mu je hči še z nekim topim predmetom razbila glavo. Zločin ni ostal skrit in sum je takoj padel na Jovana in starčevu hčerko. Policija ju je aretirala in zaslila. Sprva sta ta jila, slednjič sta pa strasen umor priznala, izgovarjajoč se, da je stari zapravil denar s sumljivimi ženskami in sta bila prisiljena narediti temu konec. Sodišče v Negotinu je pa ugotovilo, da sta Jovan in Marija ubila Dimitrija iz koristolovstva in ju je obsodila na smrt. Zadnji dne priredili sta obtožena prežvela v srezkem zaporu. Prišla sta v stik s svetom in občutila njega zaničevanje. Jovan je bil zelo potr, Marija je pa neprestano jokala. Včas je začela razbijati po vratih ječe in kričala, naj jo izpuste. Preklinjala in molila je in se kesala, potem pa zopet dolžila zeta in očeta. Na predve-

U. W. Appleton.

Skrivnost stare vojvodinje

Roman.

— Saj nisem govoril o dekletu, marveč o informacijah, ki sva jih dobila na pošti. V mislih imam ono staro hišo.

— Najbolje bo, če jo poiščeva, predno govoriva o nji. Zadeva postaja zanimiva in zdaj sem še bolj radoveden, kakšen bo konec.

Tisti hip je prišel mimo redar. Stopil sem k njemu in takoj sem dobil zaželjeno informacijo.

Cesta Holly Tree Lane, ob kateri so stali visoki zidovi, je bila zelo zapuščena. Kmalu sva našla preperela lesena vrata, na katerih se je barva komaj še poznala. Na zariaveli ploščici pod zvoncec je bilo napisano »Montpelier«.

— Tako, zdaj sva tu. Dick. — sem dejal in skušal odpreti vrata. Kar se mi pa ni posrečilo. Bila so zaklenjena.

— Do tu je nama pokazal pot Simpkins, je pripomnil Dick. Mislim, da se bova morala boli zanimati za to hišo, kakor se je on. Kako velik si. Perigord?

— Bos merim šest čevljev in dva palca, sem odgovoril.

— In plečat si menda tudi dovolj, je pripomnil.

— Da, vsaj ljudje pravijo tako.

— Dobro. Ceste niso blatne in moji čevlji tudi ne. Nasloni torej svojo čestitljivo glavo na zid in drži me. Tako!

— In če nisem vrzel denarja za telovadbo proč, pogledam čez tale zid. Visok je kvečjemu tri do štiri čevlje.

In že je stal Dick na mojih ramah.

— Izborno, Dick, sem dejal. In kaj vidiš?

— Velik vrt, ves zanemarijen in zaraščen, je odgovoril. Kakih 150 čevljev dalje v ozadiju je poslopje, ki nudi žalostno sliko razdejajca. Čim prei ga podero, tem bolje bo. Kar kroza me je pogledati na to razvalino. V tej hiši ne more nihče stanovati.

— Ker si že gori, sem pripomnil, in ker stojiš trdno, si oglej vrt in dvorišče dobro. Ali ne vidiš nič sumljivega?

— Ne! Toda stoji! — je vzkliknil nenkrat. — Iz enega dimnika se vali dim. To zadostuje. Drži dobro, da zlezem doli.

Skočil je doli, rekoč:

— Jasno je, da v tej zapuščeni hiši neko stanuje. In o tem, dragi Perigord, bo treba zdaj razmišljati.

— Več, nego razmišljati, sem pripomnil.

— Da, je pritrldil Dick, toda danes se morava zadovoljiti s površnim ogledom. Nekdo se bliža. Najbolje bo, če jo očkuriva. Kaj če bi poslušala vratarjev nasvet in se zatekla k Belemu levu?

Tako sva tudi storila.

XXII.

Čez pol ure sta bila zopet na kolodvoru in ko sva vstopila na peron, je baš privozil vlak.

Med potniki sem zagledal moža, ki se mi je zdel na prvi pogled znan. Potegnil sem Dicka za rokav, rekoč:

— Stoj, zdi se mi, da poznam moža v sivi suknji, ki stoji pred nama.

V tem se je neznanec obrnil in ne da bi me opazil, je stopil v vagon.

— Nisem se zmotil, Dick. Stopiva za njim. In ko se je vlak že premikal, sem dejal: Ne, nisem se motil.

— V čem se nisi motil? — je vprašal Dick.

— Glede tega moža. To je vojvoda Frangipani. Ne razumem, kaj ga je zaneslo v Putney, če res nima pojma kje je stara vojvodinja. Svoji svakinji je za žive in mrtve trdil, da mu skrivališče, kamor so odpeljali vojvodinjo, ni znano. Ne verjamem, da bi se mudil v tem okraju po naključju.

— Tudi meni se zdi sumljivo, je dejal Dick. Ali si prepričan, da je to res vojvoda?

— Prepričan sem tako, kakor da si ti doktor Richard Molyneux. In zdi se mi zelo sumljivo, da je bil baš danes v tem okraju.

— Vse kaže, da je govoril z vojvodinjo.

— Tudi meni se zdi. S tem možem bi rad obračunal. Salvati me ne zanima, pač bi pa rad govoril med štirimi očmi s to kreaturo, s tem vojvodo, ki je ubil mojega očeta, da bi mu flegma-

tično upihnil luč življenja. Stara vojvodinja je dejala, da je on umoril mojega očeta. Nastane vprašanje, kako priti do vojvodinje, da bi mi pojasnila vse podrobnosti tragične smrti mojega očeta. Prepričan sem, da je postal moj oče žrtev zahrbtnosti tega podleža. Dim iz dimnika je nama pokazal pravo pot. Prepričan sem, da je vojvodinja v oni stari hiši. Gre samo za to, da jo osvobodimo. Ne vem pa, ali bi jo osvobodila sama, ali bi kazalo poklicati na pomoč Simpkinsa.

— Pusti Simpkinsa pri miru, je dejal Dick. Si bova že sama pomagala. Saj ne veš, kaj tiči za to storilo in kakšna presenečenja naju še čakajo. Predno doseževa svoj cilj. Ne verjamem, da bi bila to zgolj privatna zadeva stare vojvodinje, Dick Molyneux ti je vedno na razpolago in upam, da ti to zadostuje. Imava dva para krepkih pesti in če sama ne opraviva s temi lonovi, nisva vredna, da nosiva hlače.

— Da, sem pritrldil, sama morava naskočiti trdnjavo, samo vprašanje je, kdaj.

— Čim prej, tem bolje. Kaj praviš, če bi se lotila dela že to noč?

— Ne bilo bi napačno, samo če bom imel časa, — sem odgovoril. Prodal bi namreč rad svojo prakso in to zadevo sem poveril agentu. Davi me je obvestil, naj pridem ob štirih k njemu, ker me bo čakal kupec. Vidiš torej, da sem zadržan. Upam pa, da bom imel toliko časa, da pridem k tebi. Oblubiti ti se

Inozemstvo o slovenski glasbeni kulturi

Sijajen uspeh naših Matičarjev na Češkoslovaškem. — Laskave kritike češkoslovaških in dunajskih listov o naši glasbeni kulturi in naših skladateljih.

Iz Prage so se odpeljali naši Matičarji v Olomouc, Brno in Bratislavo. Povsod so bili navdušeno sprejeti in povsod je bil njihov nastop pravi triumf slovenske pesmi, obenem pa impozantna manifestacija češkoslovaško-jugoslovenske vzajemnosti. Kako navdušeno je sprejela češkoslovaška javnost naše pevke in pevce in kako visoko cenijo slovensko pesem, pričajo številne laskave kritike, ki jih priobčujejo vsi češkoslovaški listi. Naj navedemo samo kritiko, ki je izšla v »Češkem Slovu« 25. t. m. Kot nekaj dodatka k nedavnemu pevskemu festivalu v Pragi, piše »Česke Slovo« med drugim, je prispel k nam veliki in najboljši mešani zbor iz glavnega mesta slovenske veje trojedine Jugoslavije, renomirani in zaslužni pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Ta ustanova je pravzaprav širša, nego navaden pevski zbor, ker je bila pred dobrih 50 leti ustanovljena za podporo in gojitev narodne glasbene kulture, zlasti za izdajanje skladb in zbiranje narodnih pesmi, pa tudi za glasbeno vzgojo na lastni glasbeni šoli. Od l. 1891. ima Matica tudi mešani pevski zbor, ki je zdaj poleg lastnega zborovskega orkestra pravi predstavitev te ustanove. Njegova duša je od prvih početkov kratkim presledkom sedanjih ravnateljev, glasbenih konservatorijev in Ljubljani Matej Hubad, ki vodi skupne nastope tudi na turneji po Češkoslovaški. S tem, da Matica že dolgo obstoja in da ima stalno vodstvo, je mnogo pridobila na svojih tradicijah, na notranji kakovosti in slovesu, ki ga živa na zunaj. Svoječas je živela velik sloves tudi na Dunaju. Kljub malostevnosti slovenskega plemena in njegovi raztresenosti se je razvila pri Slovencih glasbena kultura zelo uspešno in stoji zdaj v ujedineni Jugoslaviji nedvomno v ospredju. Mnogo je tu pripomogla tudi zemljepisna lega, ki je omogočila redne stike z dunajsko slovensko kolonijo in tudi z nami. Ljubljana je že od nekdaj gostoljubno zadrževala naših glasbenikov, ki doma niso našli ugodnega terena. Pri Glasbeni Matici je sodelovala cela vrsta čeških umetnikov, dirigentov in skladateljev, začeni z A. Försterjem, ki je stal ob zibelki te ustanove in vse svoje življenje uspešno deloval za slovensko glasbo. V višjih glasbenih strokah so se Slovenci izsolali tudi z neposrednim izučevanjem češke glasbene literature, ki jim je bila vedno najbližja in jih je približala naprednim zapadnim narodom, ne da bi ovirala domačo narodno glasbo.

Vse te ugodne okolnosti so prilele v polni meri do veljave na koncertih v Budajevicah in Plzni, kakor tudi na velikem slavnostnem koncertu v Pragi. Zbor se je predstavil takoj z našimi himnami, s katerimi je odgovoril na pozdrav praškega Hlahola. V zboru smo čuli glasove, ki niti niso tako zvončini, kakor strokovno izurjeni in kultivirani. Vsaka tehnična naloga jim je lahko dostopna. Njihova posebnost so pianissimi in vse dinamične nianse. Povodom nedeljskega koncerta Glasbene Matice na Dunaju je objavil »Neues Wiener Journal« pod naslovom »Sänger-gäste aus Laibach« sledeče poročilo o Matičini sami in jugoslovenski glasbi vobče: Po desetletja dolgem odmoru pojo danes zopet enkrat ljubljanski pevci na Dunaju. Glasbena Matica je pela zadnjič leta 1896. v veliki Glasbeni dvorani. Njen prihod na Dunaj je bil znak hvalnosti za pomoč, ki jo je Dunaj nudil Kranjski po potresni katastrofi, ki je delo prizadelo leto dni poprej. Takrat je zbor dirigiral mlad glasbenik Matej Hubad in tudi sedaj prihaja dozorli mojster s svojim zborom. Hubad je zdaj direktor ljubljanske konservatorija in njegov zbor je na številu članstva in znanju znatno pridobil. Mešani zbor Glasbene Matice obstoji iz 115 dam in gospodov. 55 dam bo nastopilo v slovenskih narodnih nošah. Zanimivo je, da se obisk jugoslovenskih pevcev križa s turnejo dunajskih dečkov v Jugoslavijo, ki so do sedaj povsod doživeli krasen uspeh. Glasbena Matica je bila ustanovljena leta 1872 v Ljubljani. Glavna naloga dru-

štva je bila izdajanje slovenskih kompozicij in zbiranje narodnih pesmi. Deset let pozneje je društvo otvorilo lastno glasbeno in pevsko šolo za mešan zbor, ki ga je takoj spočetka vodil Matej Hubad. Po prevratu se je glasbena šola razširila v konservatorij, ki je prešel leta 1926. v državno upravo. Zanimiv je program, s katerim nastopijo ljubljanci na Dunaju. Njihov zgodovinski reprezentativni kompozist je Jakob Gallus Carniolus, ki se je v resnici pisal Jakob Petelin. Bil je sodobnik Palestrine in je bil rojen leta 1550. v Ribnici. Glasbeno se je izobrazil v Melku in je bil v 70. letih 16. stoletja član dunajskega dvornega zbora, kasneje pa je bil kapelnik pri olomuškem škofu Stanislavu Pavlovskem. Umrl je v Pragi. Skomponiral je 517 vokalnih del v polifonskem slogu. Ostali jugoslovenski kompozisti so večnoma iz mlajše dobe, vendar pa imajo Jugoslovenci tudi bogato zbirko starih narodnih pesmi.

Med najbolj produktivne slovenske kompoziste spada nedvomno Emil Adamič. Njegove kompozicije in pesmi so domače. Adamič je sodeloval na vseh poljih glasbe in petja, najbolj priljubljeni so pa njegovi moški zbori in številna dela za mešani zbor. — Eden najmlajših jugoslovenskih kompozitov je Anton Lajovic, ki se je na »rejšolal pri Glasbeni Matici, dokončal pa je svoje študije na dunajskem konservatoriju. Po poklicu je Lajovic jurist in je pri ljubljanskem deželnem sodišču. Kot glasbenik hodi modernu pota. Njegove kompozicije so zelo globoko, so nenavadno skrbno naštudirane in imajo izrazito nacionalni značaj. Lajovic je tudi uveljavljen glasbeni pisatelj. K najmlajšim talentom spada Lucijan Marija Škrjanc. Ta je v svoji harmonizaciji in v svojih oblikah zelo smel. Studiral je na Dunaju, v Pragi in Parizu. Sedaj je profesor v Ljubljani in dirigent tamošnjega orkestralnega društva. Clankar navaja še Steva Mokranjca, dirigenta zagrebške opere Jakoba Gotovca in zaključuje, da se glasbeno življenje v Jugoslaviji zelo lepo razvija. Skoraj vsako mesto ima svoje operno gledališče in lastni konservatorij. Zdi se, da se bo v tej deželi razvil nov muzikalični slog.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.
Začetek ob 20.

30. aprila, ponedeljek: Kriza. Delavska predstava. Izv.
2. maja, sredo: Mladost. Red C.
3. maja, četrtek: Cyrano de Bergerac. Red D.
4. maja, petek: Zaprt.
5. maja, sobota: Generala.
6. maja, nedelja: Herman Celjski. Prem. abonma.

Opera.
Začetek ob pol 20.

30. aprila, ponedeljek: Misel. Gostovanje znamenite nemške trupe Wegener.
2. maja, sredo: Dekle iz zlatega zapada. Premijerski abonma.
3. maja, četrtek: Koncert za bolgarske ponosce. Čence.
4. maja, petek: Toska. Izven. Gostuje Marij Simenc.
5. maja, sobota, Zaprt.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER V LJUBLJANI.

V četrtek, 3. maja: »Prinčeka«.
V petek, 4. maja: »Pred porokoc«.

Mladost. V sredo, dne 2. maja, se uprizar v drami Halbejeva »Mladost«, ki šteje med njegova najboljša dela. V glavnih vlogah nastopajo gđ. Vida, g. Jan, Cesar, Skrbinec in Jerman. Režijo vodi g. M. Skrbinec. Predstava se vrši za red C.

Priljubljena komedija »Cyrano de Bergerac« se ponovi za red D v četrtek, dne 3. maja. Ta predstava je dosegla z g. Levartjem in g. Nablocko največji uspeh. Ostale vstopnice so občinstvu na razpolago pri dnevni blagajni.

Herman Celjski. Premijera izvršne slovenske drame »Herman Celjski«, katere avtor je dr. Novačan, se vrši v nedeljo, dne 6. maja ob 8. uri zvečer. Z ozirom na mnogobrojna vprašavanja in ogromni interes, ki vlada za to delo, opozarjamo občinstvo, da si rezervira vstopnice že vnaprej pri dnevni blagajni.

Puccinijeva opera »Dekle z zlatega zapada« doživi svojo prvo uprizoritev v Ljubljani, dne 2. maja. Opera se odlikuje po melodioznosti, ki je lastna Pucciniju, in zanimivem svojvrstnem libretu. Predstava se vrši za premijerski abonma pod taktirko ravnatelja Poliča, ki vodi obenem režijo.

Koncert pevskega zbora Ljubljanske Glasbene Matice. Pevski zbor Glasbene Matice priredi v ponedeljek, 7. t. m. po povratku iz koncertne turneje po Češkoslovaški — koncert v unionski dvorani s sporedom, katerega je izvajal na turneji. Vstopnice bodo od srede 2. maja dalje v predprodaji v Matičini knjigarni.

Sentjakobski gledališki oder ponavlja v četrtek, 3. maja krasno uspešo ljubzensko komedijo »Prinčeka«. Komedija je zelo ugalajna, tako, da so vsi posetniki odhajali v izbornem razpoloženju iz gledališča. V petek, 4. maja se ponavlja že sedmič burka »Pred porokoc«, ki je pri vseh dosedanjih uprizoritvah žela velike uspehe. Sentjakobski gledališki oder se je odločil za ponovitev vsled neprestanih vprašanj po vzporeditvi te vlezabavne burke. — Ker prihajajo lepi dnevi in prežive posetniki gledališče nedelje in praznike v lepi pomladni prirodi, smo se odločili prirediti naše predstave med tednom, tako lahko tudi turisti in drugi ljubitelji narave in gledališča posejijo naše predstave.

Rojaki!

Slovenski javnosti je znano, s kakšnimi težavami se je ljubljanska univerza vsa leta svojega obstoja borila zaradi pčilo odmerjenih dotacij v državnih proračunih. Znano je tudi, kako se je od leta 1922., vsakikrat ob razpravi o državnem proračunu, govorilo, da zahteva varčevanje v državnem gospodarstvu ukinitve ali vsaj okrajšave te ali one fakultete. Vsakikrat — najslabesneje ob zadnjem takem poskusu proti koncu lanskega leta — se je slovenska javnost kakor en mož dvignila za popolno univerzo v Ljubljani in podprla svojo zahtevo s pozivom na posebne potrebe slovenskega naroda ter na splošne interese cele države. Nevarnost ukinitve ali okrajšave je za sedaj — se zdi — premagana; ostane pa druga, prav resna nevarnost, da bodo univerzitetni zavodi in seminarji več let nezadostno dotirani in da se vsled tega ne bodo mogli razvijati, izpolnjevati in udeleževati, kakor bi bilo želeli v interesu znanosti, v interesu našega ugleda v znanstvenem svetu in v interesu akademskega dijaštva.

Da bi slov. univerza mogla v polni meri izvršiti svojo lepo nalogo in da bi njeni znanstveni inštituti ne bili prisiljeni klavrnim životarjem, kadar ne dobe povoljne dotacije iz državnih sredstev, je potrebna združena pomoč vsega naroda. Univerzi v Beogradu so premožni zasebniki naklonili bogata sredstva, so napravili zanjo milijonske ustanove. Slovenski narod Krezov nima, ima pa globoko umevanje za svojo univerzo in nje pomen, ima železno voljo, izpolniti svoj najvišji kulturni zavod. Zato se je ustanovilo »Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada«. Pri njem naj se stekajo prispevki, mali in večji, ki jih bodo razne korporacije in zasebniki žrtvovali za univerzo, stekajo naj se v močnejši Narodni zaklad, ki bo univerzi v pomoč pri njenem znanstvenem delu in ki bo glasna priča, da Slovenci hočejo svojo univerzo, da cenijo njeno delo, da v njej vidijo varuhinjo svoje narodne individualnosti, da jo imajo za potrebno kulturno trdnjavo narodne države proti zapadu in severu.

Dobro vemo, da je splošen gospodarski položaj težaven, dobro vemo, da se od vseh strani zahtevajo ali pričakujejo velike gmoletne žrtve, dobro pa tudi vemo, da slovenska požrtvovalnost ne bo odpovedala, ko gre za pomoč slovenski univerzi.

Prepričani smo, da nam bo čast, vpisati sleherni slovensko občino med člane našega društva, najmanjše kot redne članice za letnino 100 Din, večje in premožnejše pa kot dobrotnice (500 Din), ustanovnice (1000 Din), nekatere kot pokroviteljice (5000 Din). Največji slovenski samoupravi, oblastna

To je voda za usta

ki je zavladala po celem svetu in si v vsaki deželi priborila prvo mesto. ODOL in edino ODOL ima izrazito lastnost, da impregnira sluznice v ustih in jih prevleče s tanko antiseptičsko plastjo, katere tako temeljito deluje, da varuje usta še več ur po izpiranju vseh slabih vplivov. To trajno učinkovanje nudi vsem, ki vsak dan uporabljajo ODOL, absolutno jamstvo, da so jim usta vedno zavarovana pred bacili, ki uničujejo zobe in stavljajo v nevarnost zdravje. Samo nekoliko kapljic v malo vode daje izredno prijeten okus, osvežuje in čisti zobe.

Odol se dobi v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

obdora v Ljubljani in Mariboru, sta pristopili k društvu kot prvi pokroviteljici.

Prepričani smo, da bogo naši denarni zavodi, hranilnice, posojilnice, banke, naše gospodarske organizacije, naša industrijska in trgovska podjetja dala vpisati svoja imena med pospeševalce ljubljanske univerze. Prepričani smo, da se bodo zasebniki, upoštevajoči potrebe univerze, v velikem številu udeležili skupne akcije, vsak po svojih močeh.

Do vseh se obračamo, vse vabimo, vse prosimo, naj se združijo v društvu, ki nam je edin namen, podpreti slovensko univerzo. Vsak prispevek naj se da v zavesti, da daje to

narod sebi.

Ožji odbor »Društva za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada«:

Predsednik: Dr. Danilo Majaron, odvetnik. I. podpredsednik: Andr. Šarabon, veletrgovec. II. podpredsednik: Dr. F. K. Lukman, univ. prof. Tajnika: Dr. Jos. Turk, univ. docent. Dr. Albin Ogris, univ. docent. Blagajnika: Dr. Fran. Černe, direktor Mestne hranilnice ljublj. Ivan Avsenek, predsednik Kranjske hranilnice.

Proslava 20-letnice Saveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu

Dne 5. in 6. maja t. l. bo proslavil Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu na svečan način 20letnico svojega obstoja. Želimo, da bi se tega jubileja bratskega Saveza v čim večjem številu udeležilo tudi slovensko obrtništvo, ki naj s svojo udeležbo pokaže solidarnost s stanovskimi tovariši na Hrvatskem.

Program proslave je naslednji: V soboto 5. maja bo ob 17. na pokopališču položilo obrtništvo venec na grob pokojnega dolgoletnega predsednika Saveza g. Gjura Matića. Ob 8. zvečer se bo vršila v prostorih Saveza (Jelačićev trg 1) predkonferenca. — V nedeljo se bo vršila ob 8. zjutraj v dvorani Hrvatskega pjeva. društva »Kolo«, Trg Kralja Aleksandra, glavna skupščina saveza, ob pol 12. pa slavnostno zborovanje v isti dvorani. Ob 14. bo skupno kosilo v prostorih »Gradskega podruma«. Prijave za skupno kosilo, ki stane 60 Din, sprejema do sobote zvečer Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu, Jelačićev trg 1. Ob

sterlingov povedati, kje je zdaj ta dama? sem vprašal. — Da, gospod, je dejala in se znova poklonila. — Ste zadovoljni? — me je vprašala žena. — Priklimal sem v odgovor in ji priklimal naslonjač. — Pismo je bilo pisano v italijanščini in ni omenjalo nobenega naslova. Težko ga je bilo prečitati, ker je bilo pisano s topim svinčnikom na koščku ovojnega papirja. Glasilo se je: Dragi doktor Perikord!

Končno sem vendarle padla v roke svojega sovražnika Vittoria, moža, ki je ubil vašega očeta. Ugrabili so me. Zdal sem zelo slaba in bolna. Moj položaj je tem obupnejši, ker niti najpotrebnejše obleke nimam. Umreti bi pa še ne hotela. Vittoriju se nikoli ne uklonim. Hvalabogu, da so rodbinske listine v vaših rokah. Če le morete, pridite in rešite me. Ne vem, kam so me odpeljali in kje me skrivajo. Ženska, ki mi streže in ki je prevzela to nalogo, vam izroči to pismo, toda za uslugo zahteva 10 sterlingov. Plačate ji, jaz nimam denarja. Napnite vse sile, da me čim prej najdete. Ne bo vam žal.

Elena di Frangipani.

Pisava mi je bila znana in tako nisem niti za hip dvomil, da pošilja ženo s pismom res stara vojvodinja. Prvi hip se mi je uboga, zapuščena starica v dno duše zasmilila, potem je pa izpodrinila ta občutek ogorčenja nad njenimi podlimi sovražniki. Stisnil sem pest, udaril po mizi in zaklel.

Torej vi ste pripravljeni za 10

sterlingov povedati, kje je zdaj ta dama? sem vprašal.

— Da, gospod, je dejala in se znova poklonila.

— Ste zadovoljni? — me je vprašala žena. — Priklimal sem v odgovor in ji priklimal naslonjač.

Pismo je bilo pisano v italijanščini in ni omenjalo nobenega naslova. Težko ga je bilo prečitati, ker je bilo pisano s topim svinčnikom na koščku ovojnega papirja. Glasilo se je:

Dragi doktor Perikord!

Končno sem vendarle padla v roke svojega sovražnika Vittoria, moža, ki je ubil vašega očeta. Ugrabili so me. Zdal sem zelo slaba in bolna. Moj položaj je tem obupnejši, ker niti najpotrebnejše obleke nimam. Umreti bi pa še ne hotela. Vittoriju se nikoli ne uklonim. Hvalabogu, da so rodbinske listine v vaših rokah. Če le morete, pridite in rešite me. Ne vem, kam so me odpeljali in kje me skrivajo. Ženska, ki mi streže in ki je prevzela to nalogo, vam izroči to pismo, toda za uslugo zahteva 10 sterlingov. Plačate ji, jaz nimam denarja. Napnite vse sile, da me čim prej najdete. Ne bo vam žal.

Elena di Frangipani.

Pisava mi je bila znana in tako nisem niti za hip dvomil, da pošilja ženo s pismom res stara vojvodinja. Prvi hip se mi je uboga, zapuščena starica v dno duše zasmilila, potem je pa izpodrinila ta občutek ogorčenja nad njenimi podlimi sovražniki. Stisnil sem pest, udaril po mizi in zaklel.

Torej vi ste pripravljeni za 10

sterlingov povedati, kje je zdaj ta dama? sem vprašal.

— Da, gospod, je dejala in se znova poklonila.

— Ste zadovoljni? — me je vprašala žena. — Priklimal sem v odgovor in ji priklimal naslonjač.

na prvovrstno prakso, upam na, da si bom z vašo kmalu opomogel.

— Tudi jaz sem začel z malim, sem pripomnil. Če imate čas lahko najameva izvoščka in si ogledava okraj, da se sami prepričate, da biva tu večinoma siromašno ljudstvo.

Perkins je priklimal in tako sva se odpeljala na ogled po okraju.

Ko sva se vrnila, sem mi dejal: — Veseli me, da ste tako zadovoljni. Kdaj nameravate prevzeti prakso?

— Takoj, je odgovoril. Jutri, če ste zadovoljni. Denar nalozim na vaše ime v banki in vam izročim ček.

— Prav, torej bi me lahko že nocoj zastopali, da se seznanite s pacijenti. Moj pomočnik Jenkins vam postreže z vsemi potrebnimi informacijami. Službo nastopi točno ob sedmih. Pustim mu pismo s potrebnimi navodili. Nocoj bi bil namreč rad prost, ker imam v mestu zelo važne opravke.

— Z veseljem, je odgovoril Perkins, ki je bil navdušen, da gre vse tako gladko od rok. Spočetka bom sicer nekoliko nervozen, toda sčasoma se že privadim in upam, da bodo tudi pacienti z menoj zadovoljni.

— Velja torej, čim bo pogodba podpisana, vas uvedem kot svojega zastopnika. Ste zadovoljni?

— Docela. Točno ob sedmih pridem sem.

Poslovala sva se in takoj sem odšel na svoje privatno stanovanje. Komaj sem odprl vrata, mi je prihitela naproti sobarica, rekoč:

— Oh gospod doktor, kako sem vesela, da ste se vrnili. Neka gospa je bila tu in je hotela z vami govoriti. Ker vas pa ni bilo doma, je odšla in se znova vrnila. Čakala je dolgo, končno je pa odšla, češ, da ne more več čakati. Pravila mi je nekaj, pa je nisem dobro razumela. Mislim, da se lahko vsak hip vrne.

— Dobro, Marija, sem dejal, ko pride, jo privedite takoj v mojo sobo.

— Odšel sem v svoj kabinet in napisal na Dicka Molyneuxa naslovieno brzojavko, glasečo se:

— Beli lev ob 9. znana zadeva.

Komaj sem napisal brzojavko, je nekdo pozvonil. Vstal sem in že je prišla služkinja damo srednjih let, ki se je na pragu ponižno priklinala.

— Odnosite to brzojavko takoj na pošto, Marija, ker je zelo važna, sem dejal. In ko je začudena sobarica zaprla za seboj vrata, sem se obrnil k neznanji dami, rekoč:

— Sedite, prosim, in povejte, kaj bi radi.

— Parla Italiano, signore? me je vprašala.

— Si, si, parlo italiano. sem odgovoril smee. Kaj bi radi?

Potegnila je izpod bluze pismo in mi ga izročila.

— Ali mi daste za to pismo 10 zlatih sterlingov? — je vprašala in mi pogledala naravnost v oči.

Skomignil sem z rameni, ko sem odprl pismo. Kaj vraga je mislila ta žena, da je zahtevala od mene 10 sterlin-

Izpred sodišča Potepuh Janez.

— Potepuh Janez sem, ali me ne poznate? Na Bledu sem rojen, a doma povsod in nikjer; smolo imam in poštenega dela ne morem dobiti, pa tudi ne iščem ga. Kdo bi iskal delo, saj se tudi drugače izhaja za silo! Izlučen sem za elektro-monerja, pa mi ne diši napeljevanje žic, raje na lažji način kaj zaslužim.

— Januarja letos sem res prišel v Ljubljano. Običen sem bil precej slabo in marsikdo me je postarani gledal. Dobil sem znanca Tomaža in sem pri njem prenočeval. Dovolj obleke ima, lepe čevlje in mnogo snažnega perila. Ko sem zjutraj od njega odhajal, sem se preoblekel; pravite, da je tista obleka in perilo vredna okoli 2000 Din? Lahko, da je toliko vredna, treba je pa odšteti vrednost moje obleke, ki sem mu jo pustil.

— Če sem bi že kaznovan? Sveda sem bil, saj me menda še poznate, tudi vas sem že par-krat obiskal in v vaših zaporih sem že kar domač.

— Na svoji delavski knjižnici sem priimek res popravi; saj ni treba, da bi vsakdo vedel, da sem Janez Nepotrebna. Človek ne sme biti preveč odkritosrčen.

— Izgnam sem bil pač iz Ljubljane, ampak zdaj je tisti čas, ko se prebujata priroda in veselji ptički se zbirajo tam v Mestnem logu, kamor je tudi mene gnalo hrepenenje.

— Kar 14 mesecev da bom v zaporih? Pritožil se ne bom, vse mine, pa bo tudi to, ampak s kaznijo nisem posebno zadovoljen.

Dolgin Janez se je nerodno priklonil in od-kravsal skozi vrata.

Carlo Aldini

v senzacionalnem vefilmu

Ta najdrznejši filmski igralec - akrobat izvaja vratomnosti, da Vam zledeni kri v žilah.

Senzacija nad senzacijo!

Danes ob 4. pol 8 in 9.

KINO IDEAL

KINO IDEAL

Dnevne vesti.

— **Zaščita siromašnih stanovanjskih najemnikov in bogatih hišnih posestnikov.** Po novem stanovanjskem zakonu, ki stoji v veljavo jutri, bodo izvezeta od omejitve vsa stanovanja, ki imajo več kot tri sobe. Domneva se, da stanujejo v takih stanovanjih premožni najemniki, ki ne potrebujejo zaščite. Manjša stanovanja ostanejo še nadaleje pod zaščito, ker se domneva, da stanujejo v njih siromašni najemniki. V načelu je ta ideja dobra. Toda imela bo slabe posledice. V zakonu izražen princip je pravičen, če se nanaša na stanovanjske najemnike, nepravilen pa, če se nanaša na hišne posestnike. S tem, da so izvezeta od omejitve stanovanja, ki imajo več kot tri sobe, je zakon osvobodil do dosedanje omejitve lastniško pravico lastnikov teh stanovanj in je torej zaščiti njihove interese. Pri manjših stanovanjih je pa omejitve lastniško pravico teh stanovanj in je torej prizadel njihove interese. V stanovanjih, ki imajo več kot tri sobe, stanujejo navadno lastniki velikih hiš, ki so gospodarsko močnejši. Ti so po novem stanovanjskem zakonu zaščiteni. Lastniki malih stanovanj so večinoma siromašni ljudje in oni so po novem zakonu prizadeti. Po novem stanovanjskem zakonu bodo torej zaščiteni gospodarsko šibkejši stanovanjski najemniki in dobro situirani hišni posestniki. Slabo situirani hišni posestniki bodo pa prizadeti.

— **Iz Poštne hranilnice.** S 1. majem t. l. uvede Poštna hranilnica virmanski in izplačilni promet z Avstrijo (Poštno hranilnico na Dunaju) ter s Švicco (Čekovnim zavodom v Curihu) in sicer za račun svojih lastnikov čekovnih računov. Za virmanske računa provizija 1%, najmanj 2.50 Din, za izplačila v gotovini tudi provizija 1%, najmanj pa 5 Din. Za virmanske odobrenja iz Avstrije in Švice se računa manipulacijska pristojbina 0.50 Din od nakazila, ne glede na višino zneska. Lastniki čekovnih računov naročajo virmanska nakazila in izplačila v inozemstvo z nalogi za izplačilo (obr. št. 110 S), ki jih lahko izstavljajo v ta namen v dimarski vrednosti ali v valuti države, v katero se nakazilo izvrši. Do sedaj je Poštna hranilnica uvedla mednarodni virmanski (izplačilni) promet s Čehoslovasko, Madžarsko, Avstrijo in Švicco.

— **Dunajski poslanik v Beogradu.** Včeraj je prišel v Beograd naš dunajski poslanik g. Dobrovoje Jelič. Njegov prihod je v zvezi z obnovo trgovinskih pogajanj z Avstrijo. Takoj po prihodu je posetil zunanega ministra in ministra trgovine, nato pa je bil sprejet v avdienco pri kralju.

— **Kulturno sodelovanje s Čehoslovasko.** Prosvetni minister je imenoval za svojega stalnega predstavnika za kulturno sodelovanje s Čehoslovasko inspektorja Momčila Miloševića. Milošević bo vodil vse posle, ki se nanašajo na kulturno zблиžanje obeh narodov.

— **Novi estonski poslanik v Beogradu.** Včeraj je došel v Beograd novoimenovali estonski poslanik g. Karl Duzman. Dosedaj je bil pridružen estonskemu znanstvenemu ministrstvu. Jutri bo sprejet v istopni avdienci.

— **Kmetka posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani** — ustanovitve slovenske akademije znanosti in umetnosti in Narodne galerije. Prva izmed denarnih zavodov je naklonila »Kmetka posojilnica ljubljanske okolice« znesek 100.000 Din »Fondu za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo« ter je storila ta svoj zgodovinski sklep na obnem zboru 26. aprila t. l. »Kmetka posojilnica ljubljanske okolice« je najstarejši slovenski denarni zavod v Ljubljani ter jo je ustanovil l. 1881 znan slovenski mecen Anton Knez, ki je hudo trl tudi »Knezovo knjižnico« pri Matiji Slovenski. Anton Knez je skupaj s svojim očetom Janezom Knezom osnoval zadruzo, ki se je razvila pod dolgoletnim vodstvom brata Antona Kneza. rajnega predsednika »Zbornice za trgovino in industrijo« ter enega najodličnejših naših veletrgovcev Ivana Kneza. v najočnejšo slovensko posojilnico na združni podlagi. Načelstvo »Kmetke posojilnice za ljubljansko okolico«, v katerem so odlični naši trgovci in podjetniki, je dokazalo, da polnijo tako kot njen ustanovitelj, visoki pomen kulturnih zavodov za celotni narod, ki brez kulture tudi gospodarsko ne more napredovati. Firma »Kmetka posojilnica za ljubljansko okolico« bo vklesana med ustanovitve slovenske »Akademije in Narodne galerije« z zlatimi črkami na marmorni plošči v vestibulu akademije in galerijske palače. Naj bi »Kmetka posojilnica za ljubljansko okolico« posnemali vsi slovenski denarni zavodi in industrijska podjetja.

— **Dvojen jubilej.** Dne 6. tm. praznuje ta g. Rafko Thaler, veletržec v Škofji Loki in njegova soproga g. Režika. roj. Juvan, v krogu svojih otrok z. Radeta, in g. Jelic ter Melite 65-letnico obstoja njih manufakturne trgovine. Isti dan praznuje tudi svojo srebrno poroko. — K tema jubilejema jima iskreno čestitamo s srčno željo, da bi čila in zdrava vodila svojo krasno razvito trgovino nadalje ter čakala svojo zlato poroko.

— **Obietnica smrti Gavrilu Principu.** Včeraj 29. aprila je poteklo 10 let, odkar je umrl znan sarajevski atentator Gavrilu Princip. V Sarajevu so se vršile na Principov grobu velike svečanosti, ki jih je organizirala Narodna odbrana.

— **Zgradba modernega sanatorija za tuberkulozne.** Ministrstvo za narodno zdravje gradi tekom letošnjega leta v Jastrebu pri Kruševcu v Srbiji moderen sanatorij za tuberkulozne. V ta namen je odobren kredit 6 milijonov. Z zgradbo so že pričeli in bo obsežno poslopje, obstoječe iz 12 paviljonov, že do jeseni pod streho, tako da bo sanatorij do prihodnje pomladi otvoren.

— **Savez meščansko - šolskih učiteljev.** Preteklo nedeljo se je vršila v Slavonskem Brodu seja uprave Saveza meščansko - šolskih učiteljev. Med drugim je bil sprejet sklep, da Savez intervenira pri vladi, naj čim prej predloži Narodni skupščini novi zakon o meščanskih šolah.

— **Obisk naših profesorjev v Franciji.** Beograjsko proforsko društvo organizira izlet v Francijo, kjer nameravajo udeleženci posetiti vsa važnejša mesta, da tako spoznajo francoske znamenitosti in navežejo stike s tamošnjimi profesorji. Izlet bo trajal poldrugi mesec. Iz Beograda odpotuje preko Ljubljane 12. julija.

— **Kongres gospodarskih zbornic v Osljeku.** Dne 20. in 21. maja se bo vršil v Osljeku kongres gospodarskih zbornic iz cele države. Udeležili se ga bodo zastopniki raznih gospodarskih organizacij, zlasti pa zastopniki trgovinskih, obrtnih in industrijskih zbornic. Kongres bo razpravljal o gospodarskem položaju v državi in o ukrepih, ki bi bili potrebni za omiljenje gospodarske krize.

— **Uradni dan Zbornice TOI v Celju.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interese, da se vrši prihodnji zbornični uradni dan za celjsko okrožje v torko dopoldne dne 1. maja 1928 v ravnateljski pisarni javnega skladišča v Celju.

— **Zveza gostilničarskih zadrug mariborske oblasti** je imela v sredo dne 25. t. m. v hotelu Mariborski dvor v Mariboru svojo širšo sejo, katere se je udeležilo 35 delegatov. Seji je predsedoval zvezni načelnik g. Oset. Zbornico TOI je zastopal zbornični tajnik g. Žagar. Udrženje hrvaških gostilničarjev pa tajnik g. Ostojčić. Iz poročila načelstva in tajištva, ki sta jih podala načelnik g. Oset in tajnik g. Komac, posnemamo intenzivno in uspešno delovanje zveze v zadevi oblastnih doklad, točilec stojičim gostom, načrta novega pravilnika o gostilnah, osnutka novega trošarskega zakona, reorganizacije bolnišnice za varovanja, delovanja v zbornici TOI. itd. Gospod Ostojčić je poročal obširno o prizadevanjih zagrebškega Udrženja za odpravo krivic, ki se godijo gostilničarjem iz prečanskih krajev. V ta namen je sklical zagrebško Udrženje za 3. maja t. l. protestni kongres. O prizadevanjih zbornice TOI v zaščito gostilničarskih interesov je poročal obširno zbornični tajnik g. Žagar. V obširno debato glede raznih krivic, ki se godijo prečanskim gostilničarjem, so posegali tudi gg. Berlič, Čajnik, Škof, Rozman, Rožanc, Holz, Perc, Bernardi in Slovinc, kateri so toplo priporočili čimvečjo udeležbo slovenskih gostilničarjev, pripravljajočega se protestnega kongresa, ki se bo vršil 3. maja t. l. v Zagrebu, da izrazijo svojo nevoljo proti onim činiteljem, kateri nalagajo ravno prečanskim gostilničarjem tako neznosne dajatve.

— **Iz železniške službe.** Vpokojeni so pri železniški direkciji v Ljubljani uradniki Alojzij Pregelj, Ivan Zupan, Franc Osterman, Ivan Kren, Viljem Bergman, Ivan Kuhar, Josip Štern, Jurij Gabriel, Franc Kaiser, Ludvik Fatur, Josip Jereb, Viktor Haderbolc, Franc Pavšič, Franc Pleško in Gustav Luzner, pri delavnici državnih železnic v Mariboru pa Franc Soukup in Edvard Fischer.

— **Iz prosvetne službe.** V višjo skupino je pomaknjen profesor gimnazije v Mariboru Karel Prijatelj.

— **Kvota za naše izseljence.** Naš izseljeniški zastopnik v Newyorku poroča, da je prezident Coolidge podpisal zakon, po katerem ostane naša kvota do 1. julija 1929. ista, kakor je bila doslej, t. j. 671.

— **Dražba običinskih lovov.** Pri sreskem poglavarju v Kamniku se bodo oddajali na javni dražbi v zakup za dobo od 1. julija 1928. do 31. marca 1929. običinski lovi in sicer 15. maja občin Ihan, Krtna in Krašnja, 16. maja Rafolče, Zalag in Križ, 22. maja Spod. Koseze, Čenčice in Drtija, 23. maja Peče, Drevlje in Depalavas, 24. maja Kapljavas, Klanec in Lahovec, 30. maja Mlake, Vodice in Nevilje, 1. junija pa Podgorje, Kamnik, Smartno in Šmarca. Vse dražbe se vrše dopoldne med 10.15 in 12.15. Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami pri sreskem poglavarju.

— **Zagrebška oblast irtvam potresa na Bolgarskem.** Zagrebški oblastni odbor je vtratil 100.000 Din kot podporo irtvam potresne katastrofe v Bolgariji. Denar pošlje oblastni odbor predsedniku bolgarske vlade

s prošnjo, naj ga razdeli nesrečnemu prebivalstvu.

— **Naval izletnikov in turistov.** Včeraj je bila prva razmeroma lepa nedelja letošnje pomladi in zato ni čuda, da so romale iz mesta velike množice izletnikov in turistov. Na bližnjih hribih, pa tudi v planinah je kar mrgolelo ljubljancov. Vsi vlaki so bili nabito polni. Toda vreme je bilo muhasto in nekatere izletnike je presenetil popoldne dež. Zvečer je bil naval na vlak tako velik, da so morali ljudje stati na stopnicah in med vagoni. Izletniki so se vrčali s šopki pomladnega cvetja, zadovoljni in veseli, da so lahko preživeli dan v prosti naravi. Jutri je praznik dela in mnogi so se pripravljali na izlete, toda vse kaže, da jim bo slabo vreme veselje pokvarilo. Če ne nastane nenaden vremenski preokret, bo tudi jutri deževalo.

— **Prireditve za Akademijo znanosti in za narodno galerijo.** Prosvetno ministrstvo je dovolilo prireditve nabiralnega dne, katerega bo izvedla v nedeljo dne 6. maja šolska mladina v ljubljanski in mariborski oblasti. V Ljubljani se bo zbiranje vršilo pod vodstvom damskega odbora v soboto, dne 5. maja popoldan in v nedeljo dne 6. maja dopoldan. V soboto ob pol 7. uri zvečer priredi Svet slušateljev ljubljanske univerze manifestacijsko zborovanje za Akademijo znanosti in umetnosti in za Nar. galerijo v veliki dvorani »Uniona«. Vstop brezplačen. Opozorjamo na te prireditve, ki imajo namen pospešiti ustanovitve naših najvišjih prosvetnih zavodov. Zato naj ne bo Slovence, ki bi jim odrekali svojo naklonjenost!

— **Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada.** Dne 11. marca 1928 se je v Ljubljani ustanovilo Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada. Potrebno je, da se javnost seznani z namenom, ki ga ima društvo samo, in z namenom Narodnega univerzitetnega zaklada, ki ga želi društvo zbrati. Po § 2. društvenih pravil ima društvo ta-le namen: a) širiti med širokimi plastmi naroda zanimanje za ljubljansko univerzo ter umevanje njenega pomena in dela, b) nabirati ustanovno glavnico za Narodni univerzitetni zaklad za izpolnitev ljubljanske univerze, c) narediti ustanovo z zgorajim imenom in namenom, d) množiti glavnicu ustrove, d) podpirati v izjemnih primerih ljubljansko univerzo iz razpoložljivih sredstev, to je takih, ki še niso postala last ustanove. Narodni univerzitetni zaklad pa, ki ga društvo nabira, bo imel po § 8. društvenih pravil namen podpirati ljubljansko-univerzo a) pri prirajanju prostorov zanj, b) pri prirajanju univerzitetne knjižnice, pri ustanavljanju in izpolnjevanju univerzitetnih znanstvenih institutov in seminarjev, institutskih in seminarjskih zbirak in knjižnic event. pri ustanavljanju novih stolic, c) po možnosti v vsakterih drugih težkočah, v katerih bi univerza apelirala na kako materijalno pomoč. Pristopajte torej k temu prepotrebemu društvu! Clanarina je urejena takole: Podporni člani plačajo letno Din 20; redni člani, ki so fizične osebe, letno Din 50; juridične osebe pa vsaj Din 100 na leto; dobrotniki društva plačajo na leto Din 500 ali enkrat vsaj Din 5000; ustanovniki plačajo na leto Din 1000 ali enkrat vsaj Din 10.000; pokrovitelji pa plačajo na leto Din 5000 ali enkrat vsaj Din 50.000. Naslov: Ljubljana, univerza, Poštni ček. račun št. 12.368.

— **Poroka.** V Laškem se je danes poročil inž. Tonček Homar, rudniški obratovodja, z gđno. Albino Tatina, hčerko uglednega hotelarja in mesarja Tatine. Priči sta bila inž. Loskot, rudniški ravnatelj iz Zagorja, in veletrgovec g. Osoolin iz Laškega.

— **Društvo slovenskih sodnikov** ima svoj redni občni zbor dne 13. maja 1928 ob 10.30 v Novem mestu.

— **Ponarejena paprika.** V Novem Sadu so oblasti te dni odkrile velikopotezno ponarejevanje paprike. Kakor znano, tvori paprika v Vojvodini važen trgovinski predmet. Neka večja družba pa je pravi papriki prirešala zmleto opeko tako, da je bilo pri 100 kg komaj 10 kg prave paprike. Oblasti so zaplenile vso zalogo, proti krivcem pa je uvedeno kazensko postopanje.

— **Vreme.** Včeraj je napravilo aprilsko vreme izjemo in nikler v državi ni deževalo. Povsod je bilo več ali manj oblačno. V Ljubljani smo imeli razmeroma lepo vreme in nenavaden visoko temperaturo. Sploh je bil včerajšnji dan v znamenju toplega, soparnega vremena. Najvišjo temperaturo so imeli v Sarajevu in sicer 26°. V Mariboru, Zagrebu in Beogradu je bilo 24. V Ljubljani 23. v Splitu 20. v Dubrovniku 16. v Skoplju 12 stopinj. V Sloveniji smo imeli torej bolj tople kakor v Dalmaciji ob morju. Danes zjutraj je barometer znatno padel. Kazal je 756 mm. Temperatura je znašala zjutraj 10.5°. Zanimiva je razlika med maksimalno in minimalno temperaturo. Tako smo imeli včeraj v Ljubljani zjutraj 9.3 minimalne in 23 maksimalne temperature, v Mariboru so imeli zjutraj 10, čez dan pa 24 stopinj. Danes zjutraj je bilo oblačno in proti poldnevju je začelo deževati. April se pač mora posloviti z dežjem in še zadnji dan pomagati z repom.

Podpornemu društvu slepih Ljubljana so darovali v mesecu marcu: po Din 25: Hran. in posojilnica Dragutovo, po Din 1000 Podkrajnik Jožef, Čadež Gvido tu, Din 20: Ivan Finžgar, Breznica, Din 70: Jevce Anton in Jera Vidmar, Din 20: Kramberger Matija na nabiralno polo Din 276, Posojilnica in hranilnica Sv. Križ Din 15, uradništvo blag. poštno hranilnice Din 15, Zidar Lemberg Din 6, po Din 200 Mestna hranilnica Novomesto, R. Miklavc mesto venca pokoj. g. Grobelnik, Petanka Ladislav mesto venca na krsto pok. g. Heiniz, Kmetaka posojilnica Vrhnik, po Din 100, Zupanstvo občine Žužemberk, Ljudska posojilnica Logatec, Ljudska posojilnica Zagorje, po Din 250: Okrajna hran. in posojil. Škofja Loka, po Din 800: Namočenci mesto venca na krsto pokoj. g. dr. Dolca, po Din 270, uradništvo vsaj. zav. v počastjenje spomina pok. g. Flore Pehani, po Din 50: Štok Andrej,

Pekel, Meden Josip tu, Zupanstvo občine Kočevje. Vsem darovalcem najiskrenejša hvala.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je edino slovensko obrambno šolsko društvo v Jugoslaviji. Družba je vredna in potrebna, da jo po svojih močeh podpiramo.

Iz Ljubljane

— **Iz Predavanja o krasotah znamenitega Yellowstone National Parka in gorovja Rocky Mountais v Severni Ameriki.** Slovenskemu planinskemu društvu je uspelo pridobiti svetovno znane botanika in profesorja zagrebške univerze g. dr. Vale Vouka za predavanje v Ljubljani. G. profesor Vouk se je leta 1926. udeležil 4. mednarodnega kongresa botanikov v Ithaci (Severna Amerika). Imel je prilike seznaniti se z odličnimi prirodnimi lepotami Severne Amerike in je to priliko tudi skrbno izkoristil. Vrnil se je poln najlepših vtisov in zbirko krasnih fotografskih posnetkov. Predaval je o svojem potovanju v zagrebškem »Pučkem sveučilištvu« s takim uspehom, da je moral svoje štiridne predavanje večkrat ponoviti. Enak uspeh so žela njegova predavanja na »Narodnem univerzitetu v Beogradu in po vseh večjih mestih Jugoslavije. Ker je ravno sedaj akcija za doseganje narodnega prirodnega parka v Sloveniji (ob Sedmerih jezerih pod Triglavom) v največjem razmahu in se bliža uspešnemu koncu, bodo izvajanja in slike o Yellowstone - Parku, najlepšem nacionalnem parku sveta, tudi za naše občinstvo posebno zanimiva. Ne dvomimo, da bodo naši turisti in sploh vsi prijatelji prirode to priliko, ki jo nudi Slov. plan. društvo, z veseljem pozdravili. Predavanje se bo vršilo dne 2. maja ob 8. uri zvečer v unioinski dvorani.

— **Iz Poročila o važnih občinskih zadevah.** Občniško društvo v Ljubljani priredi v četrtek, dne 3. maja t. l. ob 8. uri zvečer v salonu restavracije »Pri Mraku«, Rimska cesta, za svoje članstvo in občništvo sploh sestanek, na katerem bodo občinski odborniki poročali o važnih občinskih zadevah s posebnim ozirom na občništvo. Ker je komunalna politika jako važna, vabimo ljubljansko občništvo, da se sestanka polnoštevilno udeleži.

Dobro kavo pripravite
s pridačkom
Kolinske cikorije!

— **Iz Natečaj ljubljanskega oblastnega odbora za idejne skice za stanovanjsko kolonijo** je podan dan 15. maja 1928 ter je po izpremembi razpisa dvignjena zapora po klubu arhitektov. Podrobni podatki so na razpolago pri oblastnem odboru.

— **Iz Razstava »Jugoskopske aparate«.** Zveza kulturnih društev v Ljubljani sporoča vsem, ki se zanimajo za nakup »Jugoskopske epidijskopič. aparata, da bo razkazovala delovanje tega izredno pripravnega aparata, s čigar pomočjo je mogoče projicirati na platno vsako sliko ali razglednico brez steklenih diapozitivov, v prostorih tajništva ZKD v Kazini, II. nadstr. Produkcija se bo vršila od ponedeljka do srede t. l. od 30. aprila do vključno 2. maja vsakokrat ob 20. uri. Vsi interesi, predavatelji, šolski zavodi in društva se vljudno vabijo k ogledu. Tajništvo ZKD.

— **Iz Sentjakobske organizacije SDS** poziva svoje člane, da se korporativno udeležijo pogreba gđ. Marije Chvatálove, tajnice ženskega odseka, ki je bila navdušena narodnjakinja in požrtvovalna odbornica in delavka našega in drugih naprednih, kulturnih društev. Pogreb se vrši v ponedeljek, 30. t. m., ob pol 6. uri popoldne iz mrliške veže državne bolnice.

— **Iz Sentjakobske ženske odseka** poziva svoje članice, da se korporativno udeležijo pogreba gđ. Marije Chvatálove, odsekovne tajnice, ki je bila navdušena narodnjakinja in zvesta, neutrudljiva, vestna, skromna in do skrajnosti požrtvovalna društvena odbornica in delavka. Pogreb se vrši v ponedeljek, 30. t. m., ob pol 6. uri popoldne iz mrliške veže državne bolnice.

— **Iz Mestnega središča TM.** Član(ice) vseh ljubljanskih abstinentnih kol opozarjam na slavnostno akademijo, ki jo priredi Mestno središče TM v areni Narodnega doma v soboto dne 5. maja t. l. točno ob 20. uri. Istotako opozarjam na akademijo »Svete vojske«, oziroma abstinentnih krožkov I., II. in III. državne gimnazije, ki pa se vrši v petek dne 4. maja v veliki

dvorani hotela Union. Obe akademiji sta namenjeni proslavi treznostnega tedna.

— **Iz Ljubljanskega mestnega središča saveza treznih mladine,** ustanovljeno po nemurnem zdravniku dr. Mikicu. vabi vse prijatelje našega abstinentnega pokreta na slavnostno akademijo, ki se bo vršila v soboto dne 5. maja t. l. v areni Narodnega doma, pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja Akademija se prične točno ob 20. uri, po akademiji se bo vršil ples.

— **Iz Pevci sentjakobskega pevskega zbora** se pozivajo, da se danes ob 17.30 polnoštevilno udeležijo pogreba pokojne Mice Chvatálove.

— **Železničarsko glasbeno društvo »Sloga«** ima svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 2. maja t. l. ob 6 uri popoldan v društvenem lokalu (Ljubljanski dvor).

— **Iz T. K. D. naznanja cenjenemu članstvu,** da se otvori tenis - sezona 1. maja t. l. Novi člani se še sprejemajo. Urnik je na ogled na društvenem igrišču v Tivoliju.

— **Iz Za spomin na birmo** je samo srebrna ura z verižico v etuiju F. Čuden. Ljubljana, Prešernova ulica 1. 32T

— **Specijalna trgovina dunajskih bluz, krasne kasha obleke.** Kristofič-Bučar. 46-T

— **Iz Nogavice** razne vrste v veliki izbiri kupte najceneje pri Dobeicu. Pred Škofijo 35-T

— **Iz Kuharski večerni tečaj.** Na dr. Krekovi gospodinjski šoli se začne kuharski večerni tečaj 1. maja in traja do 28. junija t. l. Zglasiti se je pri vodstvu dr. Krekove meščansko - gospodinjske šole v Zgornji Šiški pri Ljubljani do 30. aprila t. l. 339N

Iz Celja

— **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek, 30. t. m. ob 21. uri predava odv. kandidat g. Iv. Štempihar esejizmo o temi: »Večna ženskost in sodobna žena«.

— **Nova promenada** pot na levem bregu Savinje se počasi urejuje. Ob njej so nasadili breze. Sedaj bi bilo treba pot posipati se z malo finejšim peskom ter postaviti klopi in urediti tudi okolico ceste.

— **Se ena nova trgovina.** Trvdka Alojz Ussar iz Maribora je v Prešernovi ulici otvorila svojo podružnico. Prodajala se bodo kolesa, šivalni stroji, motorna kolesa itd.

— **Nočno lekarniško službo** bo opravljala v tednu od 29. aprila do 5. maja lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

Slovinci!

Narod, ki je vdan alkoholizmu, propada moralno, telesno in gospodarsko. Zato se z vedno večjo vneto propagira ideja treznosti po vsem kulturnem svetu, osobito med mladino.

Tudi naše ministrstvo prosvete je odredilo, naj se mladina v vseh šolah vzgaja v duhu polne zdržnosti. Posebno bodi ta teden — od 29. aprila do 6. maja — posvečen smotni propagandi treznosti.

Ljubljanske srednje in sorodne šole proslavljajo ta teden s predavanji v veliki dvorani »Uniona« dne 2. maja, z akademijami v »Unionu« dne 4. maja in v areni Narodnega doma dne 5. maja, s razprodajanjem posebnih značk za zgraditev »Doma treznosti« v Beogradu, ki bi služil obenem kot zadržalnice za alkoholike.

Druge šole izvedejo proslavo na primeren način s predavanji in prireditvami.

Ob tej priliki se obračamo na vso javnost in prosimo vse merodajne činitele, kulturno-prosvetna društva, vse politične stranke, naj posvečajo alkoholizmu vso pozornost, kajti stozrenje našega naroda je nujna in resna naloga vs. Osredotočimo vse vzgojno in prosvetno delo, vse sile v tej smeri!

Dosti je že bilo lepih besed in obljub, naj sledi — dejanja! Zapita milijarda v Sloveniji kliče že leto za letom svarilen memento! Nad 8000 duševno zaostalih otrok dviga roke v našo obzobdo! Kri skoro vsakodnevnih pretepoz in ubojev škropi tudi tudi po naših rokah! Umobolnica je natrpana do střehe — večina sad pijančevanja in razuzdanosti! Porotne obravnave razkrivajo leto za letom vedno globokeje, propada telesno, propada duševno! S kruto roko piše svoj »Mene, tekele« — demon alkohol na borni dom itak maloštevilnega in gospodarsko šibkega slovenskega naroda!

Prosimo vse, prav vse, brez izeme, prosimo nujno in rotno:

Napoveste boj, dosleden boj pijančevanju in razuzdanosti!

Teden proslave treznosti bodi nam praznik: žalovanje nad žrtvami in nova svečana prisega, da ne odnehamo, dokler ne zavladajo med nami — vsepobna treznost!

Odbor za proslavo treznostnega tedna v Ljubljani.

Za društvo »Treznost«:
Radolf Horvat.
Za »Sveto vojsko«:
Josip Lindič.
Za »Treznovo Mladost«:
Angelo Cerkvenik.

Pomagajte Bolgarom!

Danes!

V čast prihodu enega največjih predstavnikov nemških igralcev
PAUL WEGENER - JA
predvajamo danes premijero monumentalnega vefilma

DAGFIN

Epopeja mogočno ljubezni, belih snežnikov in divnih naravnih krasot.
V glavnih vlogah:
PAUL WEGENER — MARCELLA ALBANI,
PAUL RICHTER (Siegfried, lunak iz »Nibelunzov«, kot Dagfin.

Vsied ogromne dolžine filma predstave ob 4. pol 8. ¼10.
Krasna, pomnožena gosba!

Preskrbite si takoj potrebne vstopnice osebno ali telefonično!
Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Nelly Grosavescu v drugi izdaji

Pretrsljiva zakonska tragedija v Pisku na Češkem pred poroto. — Mlada žena ustrelila moža, s katerim ni mogla živeti. — Oba zakonca sta skakala čez zakonski plot.

Idilično južnočeško mesto Pisek, kamor radi zahajajo zlasti stari vpokojenci, da prežive v krasnih gozdovih vroče poletje, je imel v petek in v soboto veliko senzacijo. Pred poroto se je odigralo zadnje dejanje rodbinske tragedije, ki je zahtevala življenje profesorja gimnazije v Pisku Vojtecha Lepeske, katerega je zahrbtno ustrelila njegova žena. Zločin v Pisku zelo spominja na znano dunajsko afero, na umor opernega pevcu Grosavescu, o katerem je pisal ves svetovni tisk. Motiv zakonske tragedije je bil nesporazum med zakoncem, ki se po svojem značaju nista ujemala. Resen, vesten in pedanten 45letni profesor se je poročil z 19letno licejko, ki je komaj spoznala življenje. Črna nit sporov med zakoncem se je vlekla od poroke do dneva grozne tragedije 6. septembra 1927. Kropla je izrazovala to nasprotje, katerega zakonca dolga leta nista mogla odstraniti.

6. septembra 1927 je prišla na orožniško postajo v Pisku Marija Lepesková, soproga profesorja češke gimnazije v Pisku Vojtecha Lepeske, in izjavila, da je svojega moža ustrelila. Prosila je, naj jo aretirajo. Sodna komisija je ugotovila, da se je res odigrala pretrsljiva zakonska tragedija. V kuhinji so našli profesorjevo truplo. Profesor je imel prestrleljeno glavo. Obdukcija je pokazala, da je prebila kropla možgane in da je nastopila smrt takoj. Nobena zdravniška pomoč bi profesorju ne mogla rešiti življenje. Strel je padel iz neposredne bližine. Mlada žena je pred orožniki in preiskovalnim sodnikom opisala svoj zločin.

Usodnega dne se je vrnil njen mož zvečer iz gostilne, kjer je bil na hrani. Komaj je stopil v kuhinjo, je nastal prepir zaradi odmere davkov. Mož je opozoril ženo, da mora sama plačevati davke, ker upravlja imetje. Ko je žena odgovorila, da ne bo plačevala davkov, jo je začel mož zmerjati. Ko je zahteval, naj gre k babici po otroka, da ga pretepe, je šinila ženi v glavo strašna misel, da bi moža ustrelila. Vstala je in odšla v spalnico, kjer je vzel iz omare revolver in ga nabasala. Vrnila se je v kuhinjo, kjer je stal njen mož pri oknu s hrbtno protij njo. Ko je prišel do stola med mizo in posteljo, je sedel in začel čitati novine. Žena je pristopila k njemu in počakala, da se je mož poglubil v čitanje. Nato je pomerila možu v glavo in sprožila. Padel je strel in žena je planila iz kuhinje. Takoj se je zavedla, da so strel slišali stanovniki hiše, ki morajo vsak čas prihiteti v njeno stanovanje. Revolver je položila k vratom. Pri tem je opazila, da ima prste krvave, kar je bil dokaz, da cilja ni zgrešila. Hitro si je umila roke in odšla v prvo nadstropje k zdravniku Malkovskemu. Hotela ga je prositi, da bi nudil njemu možu prvo pomoč, da se je bala najhujšega, ker je imela roke krvave. Pozvonila je, toda zdravnik očividno ni bilo doma. Tako je odšla iz hiše in naletela na hišnico. Prosila jo je, naj jo spremi na orožniško postajo, ker je bila tako prestrašena, da so se ji šibila kolena.

Tako je izpovedala morilka sama, ki je odkrito priznala, da je imela namen umoriti svojega moža. Dejanje je izvršila pri popolni zavesti. Na moža je pomerila iz neposredne bližine in sicer tako dobro, da je bil takoj mrtev. Vedela je, da bi se mučil, če bi ga ne zadela dobro. Zato je sprožila šele, ko je bila prepričana, da ga zadene v glavo. Obtoženka trdi, da ni bilo drugega izhoda. S svojim možem se je seznanila po oglasu v novinah, ko je bila stara 19, on pa 48 let. Med njima se je razvilo takoj ljubavno razmerje in koncem 1. 1909. je obtoženka zanosila in tako je moral opustiti študije. Poročila se je 8. februarja 1910. Že 3. maja je porodila hčerko. Zakon je bil srečen samo nekaj mesecev, kajti mož je začel dvomiti, da je otrok njegov. Začeli so se domači prepiri in končno je morala žena dati otroka babici, da bi ga vzgajala. Toda tudi to ni pomagalo. Mož je bil velik sebičnejši in čudak, ženi je dajal zelo malo denarja za gospodinjstvo in tudi za otroka se ni brigal. Imel je tudi ljubavno razmerje z neko dijakinjo in žena je vložila tožbo za ločitev zakona, ker je prišla do prepričanja, da z možem ne more živeti.

Prepiri so se nadaljevali. Ker mlada žena doma ni našla ljubezni, se je seznanila z Italijanom Marrocom, s katerim je imela ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Zanosila je, ker se pa bala škandala, je abortirala. Nekoč sta se z možem hudo sprla in priznala mu je, da ima razmerje z drugim. Zato se je bala, da ostane brez alimentov, če bi se sodno ločila. Toda priče so izpovedale, da je bila vsega kriva žena, ki je zelo temperamentna, sitna in nasilna. Vse kaže, da je imela obtoženka že dolgo namen iznebiti se svojega moža. Zanimivo je, da je kupila revolver že tri mesece pred umorom. Zadnje čase je tudi mož slutil, da ima žena z njim slabe namene, ker je prijateljem opetovano izjavil, da se boji, da bi ga žena ne zastrupila. Prof. Lepeska je strog in pedanten mož, toda njegovi sorodni trdijo, da je vsega kriva žena. Njeno vedenje pred in po zločinu priča, da je cinična in da je izvršila zločin namenoma. Zdravniki so jo preiskali in ugotovili, da je duševno popolnoma zdrava in da se je dobro zavedala svojega dejanja.

Čikaški in pariški banditi

Čikaški banditi in pariški apaši. Velike razlike ni med njimi, le da so čikaški banditi še bolj organizirani in še bolj predrzni. Tako poročajo ameriški listi, da so pričeli v Chicagu banditi ustanavljati cele sindikate in trupe. Eno tako gnezdo je nedavno policija odkrila in poskrbela, da so člani zamenjali svoje poslovne prostore s prostori državnega pravdnštva. Policija je našla pri družbi prospekte, ki bi delali čast vsaki delniški družbi. Tako je imela družba na programu, da odpelje večje število čikaških milijonarjev in da morajo ugrabljeni milijonarji odkupnino plačevati kar z vrednostnimi papirji. Kako imenitno poslujejo ameriški banditi, dokazuje usoda nekega uglednega milijonarja. Banditi so ga odpeljali z vezanimi očmi. Avtomobil se je ustavil pred bližnjo hišo. Banditi so zahtevali 100.000 dolarjev, končno so pristali na desetino odkupnine, ki so jo tudi dobili. Zdaj je trst zaenkrat na varnem, zanimivo pa je, da so se že našli nasledniki riskantnega podjetja.

Tudi pariška policija ima z apasjo zalego velik križ. Nedavno se je ustavil pred palačo neke pariške banke eleganten avtomobil. Izstopil je znani pariški draguljar Marcel Bosch. Bil pa je tako nepreviden, da je pustil v avtomobilu dva kovčega z dragulji v vrednosti 250.000 frankov. Takoj za njim je privozil drugi avtomobil, iz katerega sta izstopila dva moška. Mirno sta stopila k prvemu avtomobilu, vzela oba kovčega in se v svojem avtomobilu naglo odpeljala. Vse to pa je opazil sprevidnik cestne železnice, ki si je zapomnil številko avtomobila. Policija je čez nekaj ur že aretirala lastnika avtomobila. Ta je priznal, da je tatvino izvršil v družbi z dvema tovarišema. Enega je policija kmalu prišla, drugi pa je bil zaposlen v neki restavraciji blizu banke. Policija se je naglo poslužila avtomobila prijetelega tatu in se odpeljala pred restavracijo. Lopov pa je medtem že zaslužil nevarnost in je še pravočasno odnesel prete. Dočim je policija lopova preganjala po restavraciji, je avtomobil brez sledu izginil. Policija je sicer kasneje prišla tudi tretjega soudeleženca, toda o avtomobilu ni bilo duha ne sluha.

Originalen samomor italijanskega generala

Ze v soboto smo med brzojavkami kratko poročali o zagonezni smrti poveljnika tehničnega oddelka italijanske vojne avijatike generala Alessandra Quidonija, ki je skočil v petek na letališču v Montecelciu s padalom iz aeroplana in obležal mrtev. Nič ne vedel, kakšne namene ima general. Quidoni je skočil v višini 1000 m iz aeroplana in padalo se ni odprlo. Padalo je bilo sistema Salvador in se je doslej vedno dobro izkazalo. Vrvi so se pri skoku omotale okrog generalovega telesa. S padalom tega sistema je skočilo iz aeroplana že 2000 letalcev in še nihče se ni ponesrečil. General je skočil iz aeroplana brez vednosti višjih vojaških oblasti, ki bi mu bile drzen eksperiment gotovo prepovedale.

V londonskih krogih, kjer je bil general Quidoni kot dolgoletni vojaški letalski ataše dobro znan, je vzbudila vest o njegovi zagonezni smrti splošno presenečenje. Govori se, da je izvršil general samomor. Tako priložnost za samomor dajejo generalom samo, če jim preti kazensko postopanje zaradi težkega zločina. Londonski tisk opozarja v zvezi s tem na znano Redlovo afero. General Quidoni je bil velik prijatelj Angležev, ki jih je smatral za najboljše zaveznike Italije. Baje je bil v pogovoru z Angleži preveč iskren in je govoril o pripravi italijanske vojne avijatike, zlasti o pripravah za tekmo za Schneiderjev pokal. S tem je baje zakrivil poraz Italijanov v Benetkah, kjer se je vršila lani velika letalska tekma.

General Quidoni je bil strokovnjak svetovnega slovesa. V letalstvu je napravil sijajno kariero. Leta 1923. je

vstopil kot polkovnik v letalski kor in ga je temeljito reorganiziral. Bil je kraljev adjutant in kot strokovnjaka so ga pošiljali na vse mednarodne razorožitvene konference.

Velika plemiška parada v Turinu

2. junija se bo vršila v Turinu velika svečanost, katere se udeležijo vse italijansko plemstvo na čelu s kraljevim dvorom. V Turinu se že vezba na stadijon slavnostna povorka, ki bo ena največjih, kar jih je videla Italija. Povorka bo predstavljala tri epohe iz zgodovine rodbine Savoja, dobo vojvode Emanuela Filiberta, ki je obnovil l. 1560. italijansko državo, dobo ustanovitelja monarhije Victora Amadea II. (1706) in dobo Karla Alberta, ki je napovedal l. 1849. vojno za neodvisnost Italije. Vse tri dobe bodo razvidne iz originalnih uniform, ki so jih nosili takratni junaki. Povorko se udeležijo člani vseh italijanskih plemiških rodbin v starinskih uniformah. Mnogo plemičev se je že zbralo v Turinu, kjer se pripravljajo pod vodstvom grofa d'Ostianija za nastop v svečani povorki. Poedine skupine na konjih in peš bodo vodili principi rodbine Savoya. Emanuela Filiberta, zmagovalca v bitki pri St. Quintinu, bo predstavljala princ Umberto iz Piemonta, knezino Marketo Valois pa princesa Jolanda. Princ iz Puglie bo predstavljala Victoria Amadea II., njegova soproga pa francosko kraljico. Vlogo kralja Alberta bo igral princ iz Piastorje, kraljico Marijo Terezijo pa princesa Bona. Evgena Savoysega bo predstavljala princ iz Bergama.

Tako bo italijanska javnost videla defiliranje starega knežjega rodu članov vseh italijanskih plemiških rodbin. Skupina Emanuela Filiberta nastopi v oklepih in z orožjem iz l. 1566. Skupina Victora Amadea II. nastopi v oklepih, toda brez čelad. Tretja skupina Karla Alberta bo nosila častniške uniforme iz l. 1849. Povorko se udeležijo 1.500 italijanskih plemičev. Veliko senzacijo bo tvorila skupina 25 dam, ki nastopijo s 4 skupinami italijanskih častnikov. Vsa princ rodbine Savoya bo vodil 300 plemičev, 4 dame, 10 trubačev in 10 praporščakov.

najboljše, najtrajnejše zato naicenejši!

Moranski obsojen na osem let

Našim čitateljem bo gotovo še v spominu mednarodni lopov in zvedrovec Julij Moranski, ki je po vsej Evropi izvršil celo serijo drznih vlomov v razne draguljarne in povsod odnesel milijonski plen. Mož je na sumu, da je tudi v Mariboru izvršil dva velika vlomna, kajti način vlomov je pričal, da je bil vlomilec zelo spreten. Teh dveh vlomov mu pa niso mogli dokazati.

Kakor znano, so ga prijeli na Dunaju. Lopov je namreč z vsem plenom, ki si ga je nakopičil, na Dunaju odprl veliko trgovino z zlatno in v dragulji in je več mesecev delal prav dobre kupčije. Izdal ga je pa neki nakit, ki ga je razstavil v izložbi. Slučaj je namreč nanesel, da je nakit spoznala ena izmed okradenih žrtv — baje je bil neki praški draguljar — in prijavila zadevo policiji. Moranski je bil seveda takoj aretiran in izročen sodišču. Na Dunaju je bil obsojen na 3 leta ječe, po prestani kazni so ga na avstrijske oblasti izročile švicarskim. Te dni se je v Curihu proti Moranskemu vršila druga razprava. Švicarji pa niso bili tako

usmiljeni in so lopova zašili za 8 let, po prestani kazni ga pa za vedno izženo iz Švice. Potem ga izroče švicarske oblasti češki policiji. Radi vlomov pride Moranski na obtožbo klop tudi v Budimpešti. Lopov bo imel torej priliko, da se spozna z zapori raznih vceimest v Evropi.

Položaj lepe književnosti na Poljskem

Zdzisław Debicki je izdal nedavno v založbi varšavske knjižarne Gebethner in Wolff svoje studije o poljskem slovstvu »Rozmowy o literaturze« (Razgovori o slovstvu). Iz te zanimive knjige podajamo po »Slov. Prehledu« nekatere misli in sodbe: Leto 1914. je bilo usodno za poljsko slovstvo. Oslabilo ekonomsko do malega ubilo je pri inteligentnem meščanstvu zanimanje za literaturo, ne da bi ga bilo vzbudilo v širokih vrstah demokracije, ki je stobrav nastajala. Literaturo smatralo za »malenkostno zabavo«, za potrat časa. Na knjižnem trgu se proda največ 5000 izvodov knjig, v splošnem se naklada giblje med 1000 do 3000 izvodov, kar je pri več kot 28 milijonskem narodu upravičeno malo. Egipčanske sanjske bukve so edine izšle v nakladi 100.000 izvodov.

Propaganda poljske literature v inozemstvu ni uspela. Nobeno poljsko delo ni imelo pri drugih narodih zaradi tega več uspeha. Če se omenja ime Sienkiewicz, ni treba pozabiti, da ga ni nihče propagiral, marveč je zgolj zaradi izredne kvalitete svojih spisov postal pisatelj svetovnega imena. Njegovi spisi so prevedeni skoraj v vse jezike. Zakaj? Ker njegova trilogija očituje očarujočo prvinško silo junštva, ker so lepote romana »Quo vadis« govorile vsem ljudem latinske in krščanske kulture. Prav tako so zmagoslavno prodrli v svet Remontovi »Kmetje«, za kar gre hvala znamenitemu nemškemu prevodu. Denar, ki ga je vrгла Poljska za literaturno propagando, je bil ali vržen v nemar, ali pa je prinesel kaj malenkostne koristi. Evropa in Amerika se za poljsko slovstvo ne zanimata toliko, kolikor bi zaslužilo po svoji vrednosti in bogastvu.

Velik del poljskih pisateljev se je po pravi prenesel iz Lvova in Krakova in Varšavo. Vsi pisatelji žive v tesnih gmočnih razmerah in samo sanjarijo o daljnem svetu. Večina v Varšavi živečih — ne izjemni — najslavnejše — biva v žalostnih okoliščinah, čisto celo brez zadostne dnevne svetlobe, brez solnca, brez priliva čistega zraka, brez miru in tišine. Vzlic tem razmeram pa ustvarjajo krasne umotvore, v katerih ni mržnje do sveta in ljudi. Vse bi bilo treba proglasiti za svetnike. Avtor odgovarja na vprašanje, ali poljski pisatelji lahko dostojno živijo s samim literarnim delom: Ne!

Debicki obžaluje, da na Poljskem izumira pokolenje pisateljev, ki so bili vzgojeni ob klasičnih vzorih. Se Sienkiewicz je rad čital Tacita v izvirniku, bil je navdušen ob njegovem slogu in je z naslodo prevajal Horaca. Kasprovicz je dobro poznal grščino in latinščino. Wispianski je bil enako kot Rydel zaljubljen v Homerja. Danes vlada na Poljskem geslo: Proč s klasicizmom! Pismeni jezik izgublja svežost in preprostost, išče baročno slikovitost besed, ornamentiko, toda vsebina in jedrnatost sloga se vidita postranska zadeva. Vznika in širi se literarno narečje, ki je polno redko uporabljenih besed in barbarizmov; na videz je lepo in uglajeno, v resnici pa je zelenjaško in ordinarso, ker uvaia v literaturo najzoprnejše poulične izraze. Dokaz, kam vodi protihumanistična, od Rusov posneta smer v literaturi.

Paul Wegener

V LJUBLJANI!
Kdor mi več dobi vstopnic za gledališče, naj si ga gotovo ogleda danes
v ELITNEM KINU MATICA.

Ali ste se že naročili na „Ponedeljek“

Strojepisje

dvo - trimesečni dnevni in večerni tečaj. Učna ura 4 Din. Vpisovanje 30. aprila in 1. maja. Christof-ov učni zavod, Domobranska cesta 7. 638

Parcele

v mestu, prodam. Suha lega. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 836

Starine:

garniture, okrogle mize, tabernaklje, vitrine, stole, omare, fotelje, porcelan, srebro, lestenice kupujem po ljubiteljskih cenah. Brze ponudbe na Julij pl. Silbernagl, Zagreb, Ilica 131 a. 825

Prostovoljna javna dražba

raznih hišnih predmetov se vrši dne 3. maja t. l. ob 9. dopoldne Bleiweisova cesta št. 1, III. 853

Sveže, najfinejše

norveško ribje olje

iz lekarn dr. G. Picočija v Ljubljani — se priporoča ble dim, slabotnim osebam. 113/L

Učenjaki o potresni katastrofi v Bolgariji

Potresni sunki v Bolgariji se ne bodo več ponavljali. — Na nekaterih krajih se je zemlja udrla. — Benandi se hoče z napovedovanjem novih potresov proslaviti.

Geologi, ki so odpotovali v Bolgarijo, da si ogledajo ozemlje potresnega razjedanja so podali zanimive izjave o vzrokih te velike elementarne katastrofe. Prof. dr. Bončev je izjavil, da je potres v Bolgariji tektoničnega značaja. On izključuje vulkanični izvor potresa in pravi, da katastrofa tudi ni bila posledica premikanja zemeljskih plasti. Potresni sunki so nastali ob stri razpok v zemlji, ki se razteza od vasi Češni-ger blizu Sadova preko Papaze do Skobeleva. Ob teh razpokih je nastala v zemlji nova velika razpoka. Pri Skobelevu je zemlja na mnogih krajih počila in nastale so velike razpoke. Na nekaterih krajih je prišlo iz razpok voda, pomešan s peskom ali glino. Ozemlje ob reki Marici se je zelo izpremenilo. Tako se je zemlja pri vasi Češni-gerovo udrla za 130 cm.

Na vprašanje, je-li pričakovati, da se bodo potresni sunki v Bolgariji ponavljali, je profesor odgovoril, da ne varnosti ni. Cela trakijska ravnina in sofijska planota se je z vsemi dolinami že davno sesedla in izoblikovala tako, da ni pričakovati nobenega premikanja zemeljskih plasti. V teh krajih potresnih sunkov v doglednem času ni pričakovati. Sedanji potresni sunki so se omejili samo na plovdivsko in čirpansko oblast. Zanimivo je, da imajo plovdivski in čirpanski potresni sunki dve razni središči. Potresni sunki se utegnejo ponavljati še en mesec, vendar pa bodo vedno šibkejši in naposled povsem izostanejo. V teh krajih utegne nastati potres šele čez 1000 let. Sofiji ne preti nevarnost potresne katastrofe, ker stoji mesto na diluvialnem terenu, čigar plasti so enakomerno razdeljene. Nevaren je samo teren, kjer zemeljske plasti niso enakomerno razdeljene.

Šef meteorološke postaje Kirov je izjavil, da se končajo epicentralne linije potresnih sunkov, ki so nastali v smeri od vzhoda proti zapadu, severno od Čirpana pri vasi Dubki in Omurovo. Ti dve vasi sta bili tudi najbolj prizadeti. Od te črte so se širili potresni valovi, čijih sila je bila odvisna od oddaljenosti objektov in od terena. Pri drugem velikem potresu 18. t. m. je šla epicentralna linija v smeri od severozapada proti jugovzhodu in sicer od

vasi Manoleto čez reko Marico preko vasi Dogaža, Sadov in Papazi v dveh strujah. Tretja struja je šla preko vasi Jahlij v smeri proti vasi Tatarevo. Ob epicentralnih linijah so bili potresni sunki vertikalni in tudi sme — se ni dala določiti. Borisovgrad sta dosegli obe liniji. Zunanje izpremembe je opaziti zlasti pri drugi liniji. Najznačilnejši pojav so opazovali geologi zapadno od Papaze, kjer se je zemlja ogreznila na nekaterih krajih za dva metra. Posledica je bila, da je na reki Sušici nastal vodopad.

BENDANDI — ŠARLATAN.

Zadnjič smo poročali, da je italijanski »strokovnjak« Rafael Bendandi napovedal začetkom in koncem maja nove katastrofalne potrese. Ta vest je seveda najbolj razburila nesrečno prebivalstvo onih krajev v Bolgariji, kjer je povzročil potres največje razjedanje. Ljudje so že itak zbegani, a zdaj jim obetajo še nove potrese. Zato ni čuda, da so se mnogi obračali na domače strokovnjake, da jim pojasnijo, kaj je z novimi potresi, ki jih napoveduje italijanski »strokovnjak«.

Vodstvo bolgarske meteorološke postaje je na mnoga vprašanja odgovorilo, da Rafael Bendandi nima strokovne izobrazbe. Čutil se je poklicanega stopiti pred svet z napovedanjem potresov in l. 1923. je ustanovil v Faenzi geodinamični observatorij. Kot ravnatelj tega zavoda je že od l. 1923. napovedoval potrese, ki jih pa ni bilo. Napovedal je nebroj potresov in naključje je hotelo, da so se nekatere njegove napovedi izpolnile. S tem pa se ni rečeno, da je vse res, kar trdi. Bendandi trdi, da je metoda njegovih napovedi tako jasna, da jo lahko razume tudi lajik, toda mož se ni še povzpel tako daleč, da bi svojo metodo znanstveno razložil. Znanstveni krog Italije so prepričani, da Bendandi ni poklican govoriti o potresih. Ravnatelj enega največjih italijanskih geofizičnih observatorijev Agamenone smatra Bendandija za domišljavca in šarlatana in pravi, da njegove napovedi nimajo nobene stvarne podlage. Mož bi se rad proslavil in zato pošilja v svet senzacionalne vesti o novih potresnih katastrofah.

KLISJEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PRED-LOŽENIH RISSAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJ-ŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA S O. Z. SV. PETRA NAS. 28

Din
329

Vrsta 9637-40795
rjava ali siva, črešnjevo rdeča
s kombinacijo Dullboksa

Din
299

rjavi polčevlji z
gumastimi podplati

Din
269

rjavi polčevlji z Elastik-podplati,
za katere jamčimo 6 mesecev

Naš uspeh

Uporabili smo vse naše znanje da nabavimo novo, popolno in najmodernejšo izbiro moških polčevljev. Izdelali smo jih do najmanjših potankosti.

Noge se Vam v njih odpočijejo in niti ne občutite neugodnosti novih čevljev, hoja in držanje telesa pa Vam bosta samozavestna in moška. Prožijo udobnost in zadovoljstvo. Osigurajo čvrsto odločnost.

Izdelujemo jih v različnih širinah za močne in ožje noge.

Prvikrat prinašamo moške polčevlje modernih barv. Dobite jih v najmodernejših barvah od sivih do črešnjevordečih v vseh niansah rumene ali rjave barve ter v raznih kombinacijah.

S temi polčevlji smo dosegli vrhunec našega uspeha dela te sezone. a naša želja je, da tudi Vam pomorejo do uspeha.

Din
269

Vrsta 9937-60991
črni plitvi čevlji

Din
269

Vrsta 9937-40991
rumeni plitvi čevlji

Din
299

Vrsta 9837-60791
la lakasti polčevlji

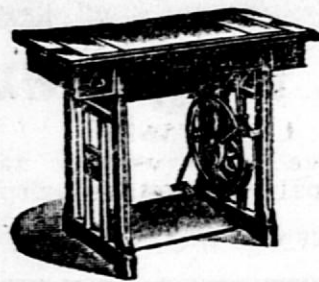
Rata

Iščemo

za takojšnjo dobavo večje in manjše količine
tesanega lesa, desek, latev in vagon
okroglih drogov. Podrobne ponudbe na:
Varga i Račmanj, SUBOTICA.

D.M.C.

največje skladišče
Sarajevo, Prestolonaslednika
Petra 26 791

vo doorn
so najboljši **Šivalni stroji KOLESA**
znamke **GRITZNER in Adler**
na dom, obri in industrijo — Istotam švicarski
pletalni STROJ DUBIED

Samo pri **JOSIP PETELINCU**

Tudi na obroke.

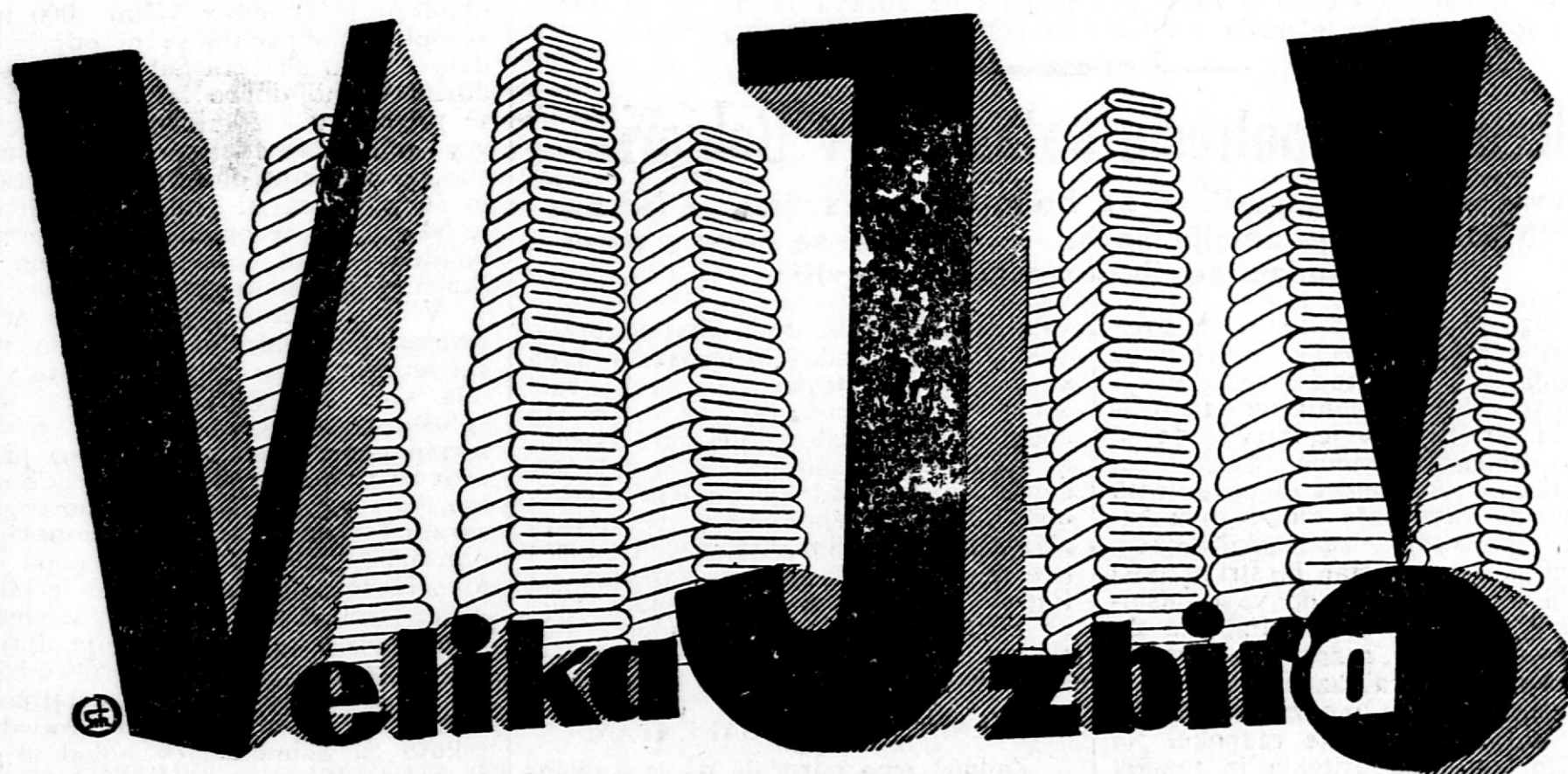
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Pouk v vezenju brezplačen

Cene nizke

15 letna garancija

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno
znane znamke „Schroll“

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG šte. 10

Ugodne cene!

Na željo vzorci!

Za
birmo
F.
ČUDEN
Ljubljana, PREŠERNOVA 1

Pazite na obleke

ker si veliko, veliko lahko pri-
hranite, če jo daste čistiti in
barvati v kemično pralnico
kjer je cena najnižja in najbolj
solidna postrežba.

Anton Boc,

LJUBLJANA, Selenburgova ul.
št. 6/1 — tovarna Vič-Glince.

Citre

koncertne, ugodno prodam. — Po-
nudbe na upravo lista pod »Citre
842«.

KLJČAVNICAR ANTON
KETTE
— se je preselil —
v Bohoričovo ulico št. 33. —
Izdeluje stroje za rezance in
ključavničarska dela 52/T

PRIVAT-
DEFEKTIV-
ZAVOD
IVAN ROPLIKAR
LJUBLJANA
RIMSKA
C. 9

Kot sostanovalca
in na domačo hrano sprejemam go-
spoda. Glince cesta XIII., št. 9.
837

Zimska suknja

črna, dobro ohranjena, na prodaj.
Ponudbe na upravo »Slov. Nar.«
pod »Suknja 840«.

Ocarinjenje

vseh avozičnih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro,
skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posred-
nik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice).
Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklarira-
nega blaga in vse informacije brezplačno. 51/T

Zelo znižane cene!

Dvokolesa novi modeli 1928, motorji,
otroški vozički, najnovejši šivalni stroji
in pnevmatika Michelin. Posebni ovrak
za popolno popravilo, emajliranje in po-
niklanje dvokoles in otroških vozičkov.
Šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke.

Ilustrovani ceniki franco.
»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlov-
ska cesta št. 4.

Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
tužno vest, da je naša hči, sestra, svakinja, gospodična

Marija Chvatàl

uradnica

danes 28. t. m. po kratki, mučni bolezni nenadoma pre-
minila.

K večnemu počitku spremimo blago pokojnico iz
mrtvašnice splošne bolnice v ponedeljek 30. aprila 1928
ob 1/2 6. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. aprila 1928

Žaluojača rodbina Chvatàlova